

Zaključak Nacionalnih saveta nacionalnih
manjina povodom postupka koji se vodi pred
Ustavnim sudom Republike Srbije o ustanovnosti
Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih
manjina

Minority News

besplatan mesečni bilten o životu manjinskih zajednica u Srbiji

Broj 2 | JUN 2013

Poseta Visoke komesarke Ujedinjenih nacija za ljudska prava

Za poštovanje
ljudskih prava
nije potreban
novac

**KANCELARIJA
ZA LJUDSKA
I MANJINSKA PRAVA**

Država ispunjava
preporuke
monitoring tela o
sprovođenju
međunarodnih
ugovora u oblasti
manjinskih prava

JEVREJSKA ZAJEDNICA

Međunarodni dan
deteta "Deca-deci"

BUNJEVAČKA ZAJEDNICA

Bunjevačkaila u
školama

osce

Oproštajna poseta
Knuta Volebeka
Srbiji

Ima li života izvan ekonomije?

Iako smo se nadali da je najžešći udar ekonomske krize iza nas, svedoci smo da se njene posledice još uvek intenzivno osećaju. Posebno bolno na svojoj koži ekonomsku krizu osećaju "obični ljudi", a takvih je najviše. Stoga je potpuno jasno da mediji, političari, analitičari i drugi kreatori mnogih govore o ekonomiji i ekonomskoj krizi.

Stiče se utisak da je sva perspektiva, društvena i lična vezana za ekonomski uspeh, strane investicije, otvaranje novih radnih mesta, izvoz... Međutim, da li je to tako i da li postoji uspeh, sreća, nada ili budućnost i ako ekonomski rast ne bude kao što planiran i ako se ekonomska kriza produži za godinu ili dve?

Ključno pitanje šta ćemo mi kao društvo raditi ukoliko globalna ekonomija i finansijske institucije na svoju listu prioriteta ne postave za prioritet ekonomski oporavak naše zemlje i ako ne budemo imali sopstvene snage da u globalnim ekonomskim izazovima pronađemo dodatni kapital, otvorimo nova tržišta ili otkrijemo formulu ekonomskog uspeha za zemlju prekobrojne birokratije i izuzetno niske produktivnosti.

Da li ćemo zapostaviti elementarne vrednosti, međusobno uvažavanje, poštovanje i kulturu ili ćemo se u većoj meri okrenuti sebi, svojim komšnjama, prijateljima, ličnom i društvenom razvoju i u nama samima i našoj zajednici tražiti model i rešenje za prevazilaženje ekonomske krize? Pitanje je više retoričko, ali je odgovor jednostavan.

Navi Pilaj. Visoka komesarka Ujedinjenih nacija za ljudska prava je ponudila veoma interesantan odgovor koji može da ima univerzalan karakter i koji može da važi za sve države, za sva društva i za sva vremena. Ona je izjavila da za poštovanje ljudskih prava nije potreban nikakav novac niti razvijena ekonomija.

Ako taj odgovor pokušamo da razumemo u kontekstu svakodnevnice i života "običnog čoveka" shvatićemo da je poruka da bez obzira na ekonomsku krizu možemo i trebamo da razvijamo međuljudske i međuetničke odnose i možda otkrijemo da i u tim aktivnostima postoji sreća, nada i perspektiva.

U Srbiji žive pripadnici 30 različitih nacionalnih zajednica!

Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Država ispunjava preporuke monitoring tela o sprovođenju međunarodnih ugovora u oblasti manjinskih prava

U Republici Srbiji se po prvi put uvodi evidencija o nacionalnoj pripadnosti zaposlenih i upotrebi jezika nacionalnih manjina u radu uprava na svim nivoima vlasti

Kancelarija za ljudska i manjinska prava je počela da radi na prikupljanju podataka o nacionalnoj pripadnosti i maternjem jeziku zaposlenih u opštinskim i gradskim upravama, kao i upotrebi jezika i pisama nacionalnih manjina koji su u službenoj upotrebi u njihovom radu i obraćanju stranaka na maternjem jeziku i onda kada on nije u službenoj upotrebi u jedinici lokalne samouprave.

Republika Srbija je članica Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koja u članu 10. stav 2. utvrđuje da će u oblastima tradicionalno ili znatno naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, ako to ova lica zahtevaju ili takav zahtev odgovara realnim potrebama, u meri u kojoj je to moguće, strane nastojati da osiguraju uslove koji bi omogućili upotrebu manjinskog jezika u odnosima između pripadnika nacionalnih manjina i administrativnih organa, a članom 15. da će strane ugovornice stvoriti uslove potrebne za delotvorno učešće pripadnika nacionalnih manjina u kulturnom, društvenom i ekonomskom životu i javnim odnosima, posebno onim koji se na njih odnose. Ustav Republike Srbije u članu 77. stav 2. propisuje da se prilikom zapošljavanja u državnim organima, organima autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva i odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina.

Savetodavni komitet koji pomaže Komitetu ministara Saveta Evrope u nadgledanju sprovođenja Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina, u Drugom mišljenju o sprovođenju Okvirne konvencije u Srbiji iz 2009. godine preporučio je organima vlasti Srbije da preduzmu mere radi prikupljanja sveobuhvatnih informacija o zastupljenosti nacionalnih manjina u državnoj upravi na svim nivoima, u potpunosti poštujući međunarodne standarde u oblasti zaštite ličnih podataka. Komitet ministara Saveta Evrope je u Rezoluciji iz 2011. godine o sprovođenju Okvirne konvencije u Srbiji pozvao vlasti da nastave sa daljim naporima ka većoj zastupljenosti nacionalnih manjina u pravosuđu i organima reda i preduzmu korake da se stekne jasna slika o zastupljenosti nacionalnih manjina u državnoj upravi radi unapređenja primene Okvirne konvencije.

Imajući u vidu navedene obaveze proizašle iz obavezujućih preporuka nadležnih tela za sprovođenje međunarodnih ugovora iz oblasti zaštite manjinskih prava, kao i to da u Republici Srbiji ne postoji jedinstvena evidencija o nacionalnoj pripadnosti zaposlenih i upotrebi jezika nacionalnih manjina u radu uprava na svim nivoima vlasti, Kancelarija za ljudska i manjinska prava je formulisala pitanja i sačinila obrasce ankete i upitnika koje je dostavila svim upravama jedinica lokalne samouprave u centralnoj Srbiji. Anketa je bila dobrovoljna i anonimna, što je u skladu sa Ustavnim odredbama. Na osnovu sprovedene ankete među zaposlenima, uprave JLS su zamoljene da popune upitnik o strukturi zaposlenih i upotrebi jezika nacionalnih manjina u njihovom radu.

Anketa i upitnici dostavljeni su na adrese 124 opštinske/gradske uprave u centralnoj Srbiji, što uključuje i uprave gradskih opština: Beograda, Vranje, Niša i Požarevca. Na teritoriji Vojvodine istovetne podatke iz uprava JLS prikupio je Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice.

Budući da je do sada veliki broj uprava JLS dostavio popunjene upitnike, Kancelarija za ljudska i manjinska prava je otpočela sa obradom dobijenih podataka, na osnovu koji bi trebalo da se **stekne slika o zastupljenosti nacionalnih manjina u upravama JLS i korišćenju jezika nacionalnih manjina u njihovom radu**. To će biti od velike važnosti za ispunjavanje preporuka monitoring tela o sprovođenju međunarodnih ugovora u oblasti manjinskih prava.

Ne postoji jedinstvena evidencija o nacionalnoj pripadnosti zaposlenih i upotrebi jezika nacionalnih manjina u radu uprava na svim nivoima vlasti

Kancelarija za ljudska i manjinska prava

Usvojena Strategija prevencije i zaštite od diskriminacije

Vlada Republike Srbije usvojila je Strategiju prevencije i zaštite od diskriminacije za period od 2013. do 2018. godine

Cilj ovog strateškog dokumenta je poštovanje ustavnog načela zabrane diskriminacije, prema licu odnosno grupi lica s obzirom na njegovo/njeno lično svojstvo, a posebno zabrane diskriminacije osetljivih društvenih grupa.

Glavni segmenti Strategije bave se unapređenjem položaja devet osetljivih društvenih grupa najviše izloženih diskriminaciji i diskriminatorskom postupanju, u koje spadaju: žene, deca, LGBT osobe, osobe sa invaliditetom, starije osobe, nacionalne manjine, izbeglice, interna raseljena lica i druge ugrožene migrantske grupe, osobe čije zdravstveno stanje može biti osnov diskriminacije i pripadnici malih verskih zajednica i verskih grupa.

Brojna istraživanja i izveštaji nezavisnih državnih organa (Poverenika za zaštitu ravnopravnosti i Zaštitnika građana), organizacija civilnog društva, Evropske komisije ali i medija o slučajevima diskriminacije, pokazali su da u Srbiji, u različitim oblastima, diskriminacija postoji. S tim u vezi, Kancelarija za ljudska i manjinska prava je, a u skladu sa inicijativom Poverenice za zaštitu ravnopravnosti i organizacija civilnog društva, pristupila procesu pripreme Strategije prevencije i zaštite od diskriminacije.

Izradu Strategije prevencije i zaštite od diskriminacije finansirale su ambasade Velike Britanije i Holandije, Misija OEBS-a u Srbiji i Balkanski fond za demokratiju.

Procesom izrade ovog dokumenta koordinirala je Kancelarija za ljudska i manjinska prava, a u njemu su učestvovali - Radna grupa sačinjena od 9 članova, predstavnika relevantnih ministarstava, Poverenice za zaštitu ravnopravnosti i Stalne konferencije gradova i opština, kao i 9 tematskih grupa. Tematske grupe sačinjavale su organizacije civilnog društva izabrane javnim pozivom na osnovu svojih kapaciteta i iskustva u radu na unapređenju položaja navedenih osetljivih društvenih grupa. Na čelu svake od tematskih grupa bili su stručnjaci koji su koordinirali njihov rad i dostavljali materijal glavnom ekspertu i Kancelariji za ljudska i manjinska prava.

Treba istaći poseban doprinos OEBS-a izradi Strategije, pošto su tokom samog procesa pripreme izneli svoja

Izradu Strategije prevencije i zaštite od diskriminacije finansirale su ambasade Velike Britanije i Holandije, Misija OEBS-a u Srbiji i Balkanski fond za demokratiju

iskustva sa terena sa osobama koje pripadaju osetljivim društvenim grupama, kao i sa neposrednim žrtvama diskriminacije, te su, uvezvi u obzir realno stanje ljudskih i manjinskih prava i situaciju na terenu, predložili mere čija primena treba da dovede do sprečavanja diskriminacije i unapređenja položaja osoba koje pripadaju osetljivim društvenim grupama.

Da bi što veći broj zainteresovanih strana bio upoznat sa ovim procesom i mogao da uputi svoje komentare i sugestije, širom Srbije održano je jedanaest okruglih stolova (u Novom Pazaru, Bujanovcu, Zaječaru, Pirotu, Užicu, Šapcu, Kragujevcu, Zrenjaninu, Nišu, Subotici, Valjevu). Nacrt Strategije prevencije i zaštite od diskriminacije je, tokom javne rasprave o ovom dokumentu, bio dostupan svim građanima, koji su mogli da dostavljaju komentare i predlažu

odgovarajuća rešenja, putem internet stranice Kancelarije www.ljudskaprava.gov.rs.

Početkom aprila 2013. godine, u Palati Srbija, na konferenciji pod nazivom „Perspektive antidiskriminacione politike u Srbiji“, predstavljen je Nacrt Strategije. Konferencija je, bila prilika za razmenu mišljenja i stavova svih zainteresovanih strana jer joj je prisustvovao veliki broj pripadnika relevantnih državnih organa, organizacija civilnog društva, stranih diplomata i međunarodnih organizacija koje se bave zaštitom i unapređenjem ljudskih i manjinskih prava.

Nakon usvajanja Strategije sledi priprema Aktionog plana za njenu primenu, koji će sadržati konkretnе mере, aktivnosti, nosioce tih aktivnosti, vremenske rokove za njenu primenu kao i indikatore.

СТРАТЕГИЈА ПРЕВЕНЦИЈЕ И ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

за период од 2013. до 2018. године

Glavni segmenti Strategije bave se unapređenjem položaja devet osetljivih društvenih grupa najviše izloženih diskriminaciji i diskriminatorskom postupanju

Koordinacija nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Na osnovu člana 16. Poslovnika o radu Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina u Republici Srbiji na sednici održanoj dana 21.06.2013. godine u Novom Sadu Koordinacija nacionalnih saveta nacionalnih manjina u Republici Srbiji donosi

ZAKLJUČAK

NACIONALNIH SAVETA POVODOM POSTUPKA KOJI SE VODI PRED USTAVNIM SUDOM REPUBLIKE SRBIJE O USTAVNOSTI ZAKONA O NACIONALnim SAVETIMA NACIONALNIH MANJINA

1. Legalno i legitimno izabrani nacionalni saveti nacionalnih manjina u Republici Srbiji izražavaju veliku zabrinutost zbog postupka koji se vodi pred Ustavnim Sudom Republike Srbije o ustavnosti velikog broja odredbi Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina (SG RS 72/2009). Poštujemo i poštovaćemo svaku odluku USRS, pa odluku koju će donetu u ovom predmetu, međutim to nas ne sprečava da zajednički ukažemo na značaj i važnost Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina (u daljem tekstu „Zakon“). Ovaj Zakon predstavlja kamen temeljac u pravnoj zaštiti nacionalnih manjina u Srbiji koji je omogućio

poštovanje i ostvarivanje ustavom garantovanih načela i prava iz člana 14 i 75 Ustava RS, a Republici Srbiji veliki ugled među državama Evropske Unije i u Savetu Evrope.

2. Nadalje ovaj Zakon je doprineo i tome da nacionalne manjine demokratski izaberu svoje legitimne predstavnike i da se problemi i izazovi, karakteristični za više-nacionalne države kakva je RS rešavaju u institucionalnim okvirima, a ne van njih. Svaki zakon se može kritikovati pa i ovaj, ali to nikako ne umanjuje značaj ovog zakona. Eventualno poništavanje osporenih odredbi ovog Zakona, sa jedne strane

bi ispraznilo i obesmisilo načelo iz člana 14 Ustava RS, kao i kolektivno pravo na samoupravljanje nacionalnih manjina iz člana 75 Ustava RS, dok sa druge strane bi uneo nepotrebnu pometnju i napetost u međunarodnim odnosima u Republici Srbiji upravo u procesu učlanjenja RS u Evropsku Uniju.

3. Na osnovu svega gore navedenog, uz našu zabrinutost izražavamo puno poverenje u stručnost, nepristrasnost i poštenje sudske komore, kao državnog organa čija je osnovna funkcija da štiti ustavnost i ustavom zajamčena ljudska i manjinska prava.

Saopštenje za javnost

Protest zbog negiranja postojanja različitih manjinskih zajednica

Nacionalni saveti nacionalnih manjina podneće žalbu nadležnim državnim institucijama, ali i međunarodnim organizacijama u čijem je delokrugu rada zaštita ljudskih i manjinskih prava, OEBS-u i Delegaciji Evropske komisije u Srbiji zbog izjave ministra Velimira Ilića kojom je negirao postojanje različitih nacionalnih zajednica u Vojvodini.

Ne ulazeći u sadržinu političkih ocena koje je **ministar građevine i urbanizma i predsednik Nove Srbije, Velimir Ilić**, u obraćanju članovima Glavnog odbora svoje stranke izneo na račun Vlade AP Vojvodine, nacionalni saveti nacionalnih manjina moraju da se osvrnu na jedan deo njegovog izlaganja.

Naime, ministar je tokom govora rekao da „**Vlada Srbije**

nema vlast nad dva miliona Srba u Beogradu i dva miliona Srba u Vojvodini“.

Nacionalni saveti nacionalnih manjina upozoravaju ministra Ilića na opasnost takve izjave, jer tvrdnjama da u Vojvodini živi dva miliona Srba, on potpuno zanemaruje činjenicu da u Vojvodini žive različite nacionalne zajednice i time povređuje prava tih zajednica na nacionalni identitet.

Obaveštavamo ministra Ilića da u AP Vojvodini živi 27 različitih nacionalnih zajednica, da AP Vojvodina ima 6 jezika u službenoj upotrebi i da svaki treći stanovnik AP Vojvodine nije srpske nacionalnosti i da niko nema pravo da negira tu činjenicu.

Ministar Ilić je tokom govora rekao da „**Vlada Srbije nema vlast nad dva miliona Srba u Beogradu i dva miliona Srba u Vojvodini**“

Knut Volebek u oproštajnoj poseti Srbiji

Nakon 8 godina provedenih na poziciji Visokog komesara za manjinska prava u Organizaciji za evropsku bezbednost i saradnju, Knutu Volebeku ističe mandat.

Volebek će ostati **upamćen po predanosti svome poslu, velikoj dozi razumevanja koje je pokazao za ovaj region i narode koji u njemu žive, ali i po izuzetno čvrstoj volji i spremnošću, da hrabro i snažno podrži svako rešenje koje afirmiše manjinska prava**, a pri tom ne ugrožava pravni i politički sistem zemlje.

U svoju oproštajnu posetu Srbiji, kao Visoki komsar OEBS-a, Knut Volebek je stigao 14. juna i tom prilikom se sreo sa najvišim državnim funkcionerima sa kojima je imao priliku da sarađuje tokom svog mandata.

Volebek sa predsednikom Nikolićem

Svoj prvi sastanak Knut Volebek je imao sa Predsednikom Republike, Tomislavom Nikolićem.

Predsednik Nikolić je tom prilikom naglasio da je za vreme mandata Knuta Volebeka mnogo toga korisnog za Srbiju urađeno, na čemu mu je izrazio čestitke i zahvalnost.

Nikolić je istakao i da je Volebek bio iskreno posvećen unapređenju prava nacionalnih manjina i demokratizaciji medija u Srbiji.

"Imali ste našu iskrenu podršku u nastojanju da Srbija postane otvoreno i napredno društvo", rekao je predsednik Srbije.

Volebek je rekao da je predsednik Nikolić učinio mnogo u zajedničkoj saradnji i da je u kratkom periodu rešen niz ključnih pitanja koja su opterećivala Srbiju i region.

Volebek je kao oblasti na kojima još treba raditi istakao

probleme koji postoje u oblasti koja se odnosi na Srpsku pravoslavnu crkvu i tehničke realizacije unapređenja medijskog prostora.

Volebek u Vojvodini

Knut Volebek se susreo i sa predsednikom Vojvođanske vlade, Bojanom Pajtićem. Tom prilikom, Visoki komesar za nacionalne manjine OEBS-a izrazio je zadovoljstvo uspešnom primenom najviših evropskih standarda u procesu zaštite i unapređivanja položaja nacionalnih zajednica u Vojvodini.

Na sastanku sa predsednikom Vlade Volebek je razgovarao i o položaju i pravima etničkih zajednica u Pokrajini, a bilo je reči i o informisanju i položaju medija na jezicima nacionalnih zajednica.

Pajtić je rekao da su Vojvodina i njene institucije posvećene očuvanju i unapređivanju multietničke, multikulturalne i multikonfesionalne prirode pokrajine.

„Pored šest zvaničnih jezika u službenoj upotrebi i obrazovanja na maternjem jeziku u svim uzrastima, od obdaništa do fakulteta, jedna od osnovnih institucija zaštite i razvoja etničkih zajednica u Vojvodini su nacionalni saveti, koji se bave svim najvažnijim pitanjima vezanim za položaj svojih pripadnika na teritoriji pokrajine“, rekao je Pajtić.

Volebek u Kancelariji za ljudska i manjinska prava

Direktor Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Republike Srbije, dr Suzana Paunović, razgovarala je sa visokim komesarom za nacionalne manjine OEBS-a ambasadorom Knutom Volebekom.

Paunović je tom prilikom predstavila nadležnosti, najnovije aktivnosti i prioritete u radu Kancelarije za ljudska i manjinska prava.

U razgovoru su razmotrena pitanja ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina, posebno u kontekstu budućeg rada Saveta za nacionalne manjine, koji je nedavno obrazovala Vlada Srbije, kao i predstojećeg rada na izmenama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Takođe, ukazano je i na dobre rezultate u saradnji Kancelarije sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina, čiji će predstavnici učestvovati u radnoj grupi koja će pripremiti nacrt budućih zakonskih rešenja, navodi se u saopštenju Kancelarije za ljudska i manjinska prava.

Knut Volebek

Ambasador Knut Volebek imenovan je 4. jula 2007. godine na mesto Visokog komesara OEBS-a za nacionalne manjine na period od tri godine, nasledivši na tom mestu švedskog diplomatu Rolfa Ekeusa. 20. avgusta 2010., zemlje članice OEBS-a produžile su mu mandat za još tri godine.

Visoki komesar Volebek je u medunarodnim krugovima izuzetno cjenjen zbog svog zalaganja za mir i bezbednost i zaštitu ljudskih prava. Ovim pitanjima se bavio neprestano u toku svoje diplomatske i političke karijere. Kao Ministar spoljnih poslova Norveške (1997-2000), Volebek je predsedavao OEBS-om 1999. godine, kada su medjuetničke napetosti dovele do brzog i snažnog talasa kriza u regionu pod nadležnošću OEBS-a.

Na ovom mestu, on je igrao ključnu ulogu u pokušajima da se pronadje mirno rešenje kosovskog problema pre izbjivanja sukoba i u nastojanjima medjunarodne zajednice da uspostavi prisustvo na Kosovu i po-

mogne u njegovoj obnovi i rehabilitaciji nakon suoba. Vodjstvo i diplomatska veština ambasadora Volebeka doprineli su usvajanju dva važna dokumenta na šestom Samitu šefova država zemalja OEBS-a u Istanbulu (novembar 1999.):

Deklaraciju istambulskog Samita i Povelju o evropskoj bezbednosti, koji čine osnovu bezbednosne arhitekture Evrope u periodu nakon Hladnog rata. 2005. godine, Volebek je predvodio sedmočlanu Komisiju značajnih osoba koja je imenovana da preispita rad OEBS-a i da preporuke u vezi sa budućim reformama u ovoj organizaciji. Volebek se bavio posledicama medjuetničkih sukoba i van okvira OEBS-a.

Kao Ministar spoljnih poslova Norveške, on je postavio osnov za mirovni proces u Šri Lanci, gde su razgovori izmedju Vlade Šri Lanke i Oslobođilačkog pokreta tamilskega tigrova kojima je pokušano da se nadje rešenje za medjuetnički konflikt otpočeti sa podrškom Vlade Norveške. 1993., ambasador Vole-

bek je bio zamenik kopredsedavajućeg Medjunarodne konferencije o bivšoj Jugoslaviji i bio je zadužen za pregovore izmedju Vlade Hrvatske i takozvane Republike Krajine.

Volebek je pristupio norveškoj diplomaciji 1973. i radio je kao diplomat u Nju Delhiju, Madridu i Harareu. Od 1991 -1993., bio je ambasador Norveške u Centralnoj Americi (sa sedištem u Kostarici), a od 2001-2007 bio je ambasador Norveške u Sjedinjenim Američkim Državama.

2001. godine, ambasador Volebek je za svoj rad u javnoj službi odlikovan od strane Njegovog Visočanstva Kralja Haralda V od Norveške zvanjem Komandanta Kraljevskog Norveškog Reda Svetog Olafa.

Dobitnik je velikog broja počasnih titula i odlikovanja, uključujući i počasne doctorate koledža Sveti Olaf i Konkordia u Minesoti u SAD.

Od 16. do 20. juna prvi put u našoj zemlji boravila je Visoka komesarka UN za ljudska prava Naveneta Pilaj

Za poštovanje ljudskih prava nije potreban novac

Od 16. do 20. juna prvi put u našoj zemlji boravila je Visoka komesarka UN za ljudska prava Naveneta Pilaj. Iako karakter i povod posete nije bio posebno potenciran, stekao se utisak da je tajming posete bio posebno važan i da poseta ima nekoliko povoda, a koji se mogu svesti na ohrabrvanje Vlade da što pre i u potpunosti uvaži preporuke Ujedinjenih nacija koje se odnose na unapređenje zakonskih rešenja u oblasti ljudskih prava.

Visoka komesarka UN za ljudska prava u našu zemlju je došla na poziv države, a tokom posete Srbiji, Visoka komesarka imala je impresivan broj značajnih sastanaka posle kojih je davala izjave i rado i otvoreno razgovarala sa novinarama.

Već na početku svoje posete ona je iznela sopstveni sud o tome da je "Srbija do sada dosta uradila kada su u pitanju ljudska prava, ali da mora da nastavi u tom pravcu". Takav

zaključak bi se mogao lako doneti i nakon sastanaka koje je imala u Srbiji i na Kosovu – daleko je bolje nego što je bilo, ali je potrebno uraditi daleko više.

Posetu Visoke komesarke UN za ljudska prava u Srbiji su mnogi čekali sa zebnjom, s obzirom da je nedavno objavljeni izveštaj State departmenta bio prilično oštar i eksplicitan kada su u pitanju pojedini segmenti ljudskih prava u Srbiji. Međutim, Naveneta Pilaj je odmah uz vrlo konstruktivan pristup i konkretno zalaganje demonstrirala svoj način rada i saradnje sa vladama.

Na svakom sastanku Navi Pilaj je jasno stavljala do znanja svojim sagovornicima da je vrlo dobro informisana i da je fokusirana isključivo na saradnju u cilju unapredjenja ljudskih prava u Srbiji. Političke, ekonomski, istorijske i druge barijere, kao i složeni međuetnički odnosi u našem regionu za nju ne predstavljaju

prepreku poštovanju ljudskih prava, što je obaveza svih.

Poseta počela susretom sa predsednikom Nikolićem

Predsednik Tomislav Nikolić je iskoristio priliku da gošću upozna sa svojom **zabrinutošću u pogledu poštovanja ljudskih prava na Kosovu**, gde je srpska zajednica u posebno teškom položaju. On je podsetio da je **na teritoriji Kosova poverena nadležnost Ujedinjenim nacijama** i da smatra veoma bitnim **da se poštuju ljudska prava pripadnika svih građana na Kosovu**, pa tako i pripadnika srpske nacionalnosti.

Ona je istakla da je **Srbija potpisnica skoro svih protokola UN o ljudskim pravima** i da se nada da će ratifikovati i protokole koji obuhvataju ekonomski, socijalni i kulturni prava, kao i prava deteta. Ona je rekla da je u februaru ove godine **Srbija uspešno prošla kroz drugi krug procesa provere stanja ljudskih**

Visoka komesarka UN za ljudska prava, u našu zemlju je došla na poziv države

Mora se nastaviti sa jačanjem položaja žena u društvu

rava, koji su sprovele Ujedinjene nacije, a koji podrazumeva implementaciju odredbi Akta o poštovanju ljudskih prava.

Pilaj je javno pohvalila napore Srbije u afirmaciji ljudskih prava u zemlji i u međunarodnim organizacijama, ali je takođe iznela stav da u Srbiji još uvek postoje problemi pri poštovanju prava pripadnika LGBT populacije, osoba sa invaliditetom i pripadnika romske zajednice.

Sa ministrom Selakovićem o zakonima, pravnom sistemu i praksi

Nakon sastanka sa predsednikom Nikolićem, Visoka komesarka UN Nyanet Pilaj susrela se sa Nikolom Selakovićem, ministrom pravde u vlasti Republike Srbije.

Tom prilikom Selaković je upoznao komesarku sa naporima koje je Srbija u poslednjih 10 meseci uložila u stvaranje sistema za dalji razvoj i unapređenje jednakosti za sve građane.

Pilaj je ministru Selakoviću čestitala na tome što je Srbija uradila dosta po pitanju ljudskih prava, ali je

posebno naglasila da je neophodno **da se nastavi sa jačanjem položaja žena**.

Ona je izjavila da se mora nastaviti sa jačanjem položaja žena u društvu, sa **jačanjem borbe protiv nasilja u porodici, kao i zalaganjem za ostvarivanje jednakih prava za pripadnike LGBT populacije u Srbiji**.

Ukazujući da se **demokratsko društvo ne može zamisliti bez poštovanja ljudskih prava i ravnopravnosti građana** u svim sferama života, Selaković je informisao komesarku o dosadašnjim aktivnostima ministarstva.

On je istakao **rad na tri nacionalne strategije**, kao i veoma intezivnu zakonodavnu aktivnost u proteklim mesecima, među kojima su usvojene **izmene i dopune Krivičnog zakonika**, kojima se uvelo novo krivično delo - **zločin iz mržnje**, što je upravo us-

mereno na jačanje ljudskih prava i borbu protiv bilo kog vide diskriminacije.

Ministar je naveo da je **dekriminalizovana kleveta**, koja je zabranjivala komentarisanje sudskog postupka od strane medija, a to će doprineti slobodi govora u Srbiji.

Selaković je rekao da je u toku i rad na izradi Strategije za borbu protiv terorizma, što će doprineti zaštiti ljudskih prava.

Visoki komesar je rekla da **podržava** novu instituciju u pravosudnom sistemu Srbije - **Pravosudnu akademiju**, koja će dati mogućnost nosiocima pravosudne funkcije koji imaju velika iskustva iz oblasti porodičnog nasilja i trgovine ljudima da prenesu svoja znanja na buduće kolege.

Ministar i Visoka komesarka su se usaglasili da se kontinuiranom edukacijom koju pruža Pravosudna akademija, utiče na jačanje nezavisnosti, efikasnosti i odgovornosti sudija i tužilaca što dalje utiče na razvoj ljudskih prava.

Zemlja je uspostavila zakonodavni okvir za zaštitu ljudskih prava, poput zakona o zaštitniku građana, zabrani diskriminacije i rodnoj ravnopravnosti, izmena Krivičnog zakonika kojima je uvedeno krivično delo zločina iz mržnje, a i ohrabrujuće je što su po prvi put u parlamentu trećina poslanika žene

NAVI PILAJ

Selaković je rekao da je **Srbija u proteklih par godina krenula intezivno sa rešavanjem problema u vezi sa 6.000 pravno nevidljivih lica**, pre svega pripadnika romske nacionalne manjine.

On je ukazao da je 2009. godine usvojen Zakon o matičnim knjigama, a zatim i njegove dopune u avgustu 2012. godine, čime se unapredilo ostvarivanje prava na upis u matičnu knjigu rođenih.

Država na organe manjinske samouprave prenela značajan deo svojih nadležnosti

Govoreći o stanju u srpskim zatvorima, Selaković je naglasio da je jedan od osnovnih problema njihova prenaseljenost i da je Vlada Srbije usvojila Strategiju za smanjenje preopterećenosti smeštajnih kapaciteta u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija u periodu od 2010. do 2015. godine i Akcioni plan za njeno sprovođenje.

"Nezavisnu inspekciju zatvorskih uslova obavljaju Zaštitnik građana, Skupštinska komisija za kontrolu izvršenja krivičnih sankcija koja je formirana u decembru 2012. godine, kao i organizacije civilnog društva koje se bave zaštitom prava lica lišenih slobode", rekao je Selaković.

Razgovarajući o položaju nacionalnih manjina u Srbiji, ministar Selaković je rekao da u Srbiji živi veliki broj nacionalnih manjina, posebno na prostoru AP Vojvodine, kao i da je **Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, država na ove institucije manjinske samouprave prenela značajan deo svojih nadležnosti** u oblastu službene upotrebe jezika i pisma, obrazovanja, informisanja i kulture.

Takođe je naglasio da se **Zakonom o političkim strankama prvi put uređuje i pojam političke stranke nacionalne manjine**, što se može posmatrati u kontekstu pozitivnih mera države prema pripadnicima nacionalnih manjina i dobre prakse za njihovo učešće u političkom životu.

Kada su u pitanju prava LGBT populacije, ministar je ukazao da je Srbija na tom polju učinila pomak i ostvarila dobre rezultate.

On je napomenuo da je Ministarstvo pravde i državne uprave bilo nominovano za nagradu „Duga“ od strane „Gej strejt alijanse“ i da ministarstvo ima aktivne razgovore

sa predstvincima LGBT organizacija.

Komesarka se sastala i sa premijerom Dačićem

Dačić je u razgovoru sa visokom

komesarkom Ujedinjenih nacija za ljudska prava Navi Pilaj upozorio da je u prva četiri meseca ove godine zabeleženo 60 etnički motivisanih napada i posebno ukazao na težak

Izjave visoke komesarke UN tokom posete Srbiji

- Pozitivan je znak što vlasti pristupaju pitanjima ljudskih prava na miran i pragmatičan način.
- Glavna prepreka rešavanju problema nije uvek nedostatak resursa, već nepostojanje koncentrisanih napora svih nadležnih.
- Napredak Srbije u oblasti ljudskih prava je priznat u januaru kada je Srbija uspešno prošla kroz drugi krug procesa provere stanja ljudskih prava od strane Saveta UN za ljudska prava, koji podrazumeva implementaciju odredbi Akta o poštovanju ljudskih prava.
- Od 144 preporuke upućene Srbiji, ona je prihvatile 139. Srbija je usvojila značajne zakone i standarde u oblasti poštovanja ljudskih prava, a ohrabruje i činjenica da jednu trećinu poslanika čine žene.
- Efikasna implementacija ostaje ozbiljan izazov iz više razloga kao što su nedovoljna koordinacija i resursi, a problem su i nedostatak pristupa pravdi, spori sudski procesi i veliki broj parnica.
- Apelujem na vladu da jasno definiše agendu i prioritete po pitanju ljudskih prava i predlažem da se ona zasniva na preporukama UN.

Srbija je na polju prava LGBT populacije učinila pomak i ostvaruje dobre rezultate

Bezbednosna situacija na Kosovu i dalje veoma krhka

položaj 200.000 interna raseljenih lica iz južne pokrajine, koji nemaju mogućnost održivog povratka. Premijer Srbije je istakao da je u ovoj godini evidentirano svega 47 individualnih povratnika, zbog čega će, dodaо je, Srbija biti prinuđena da zatraži dodatnu pomoć EU kako bi se efikasnije rešavali problemi povratka interna raseljenih lica.

Ivica Dačić je naglasio da je **bezbednosna situacija na Kosovu i dalje veoma krhka**, a da posebno zabrinjavaju učestali incidenti.

Posetila i Kancelariju za ljudska i manjinska prava

Direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Suzana Paunović se, sa saradnicima, sastala sa visokom komesarkom za ljudska prava UN, Navi Pilaj u Palati Srbija. Visoka komesarka je u svom obraćanju odala priznanje Kancelariji za ljudska i manjinska za unapređenje stanja ljudskih prava u Srbiji, ističući **aktivnosti vezane za donošenje Strategije za borbu protiv diskriminacije i akcionog plana za njen sproveođenje**.

Posebno je istaknuto da treba raditi na unapređenju položaja prava osoba sa invaliditetom i pripadnika romske populacije, kao i ulaganju dodatnih napora u borbi protiv diskriminacije pripadnika LGBT populacije. Gospoda Pilaj je ponudila pomoć u daljem unapređenju rada Kancelarije za ljudska i manjinska prava.

Pilaj je istakla da je **Srbija zabeležila vidan napredak u ostvarivanju ljudskih prava** i insistirala na promociji kulture ljudskih prava kao politike

Visoka komesarka je pohvalila napore i rezultate Kancelarije za ljudska i manjinska prava koji se preduzimaju u afirmaciji ljudskih i manjinskih prava u zemlji, ističući i da je čula dosta pohvala na račun Kancelarije

manjinskih prava u zemlji, ističući i da je čula dosta pohvala na račun Kancelarije.

Direktorka Suzana Paunović je informisala Visoku komesarku za ljudska prava UN o dosadašnjim aktivnostima, ističući da je Kance-

vlasti na svim nivoima. Prema njenim rečima Srbija je uspešno prošla kroz drugi ciklus Univerzalnog periodičnog pregleda o stanju ljudskih prava u Srbiji, i dalje treba raditi na uspostavljanju delotvornih mehanizama za sprovođenje usvojenih preporuka.

Visoka komesarka je pohvalila napore i rezultate Kancelarije za ljudska i manjinska prava koji se preduzimaju u afirmaciji ljudskih i

larija od svog osnivanja pokrenula veliki broj aktivnosti usmerenih na promociju ljudskih i manjinskih prava, kao i aktivnosti usmerenih na sprovođenje antidiskriminacionih politika u srpskom društvu. Prema rečima direktorke, **uspostavljena je kvalitetna saradnja sa ministarstvima u Vladi, nezavisnim regulatornim telima u Srbiji i brojnim međunarodnim organizacijama, pre svega kancelarijom UN-a, Savetom Evrope i Delegacijom EU u Srbiji.**

Direktorka Kancelarije uručila je visokoj komesarki Zakon o zabrani diskriminacije koji je prvi put u Srbiji preveden na Brajewo pismo, i poručila da će Kancelarija insistirati na uspostavljanju standarda za dostupnost zakona i drugih dokumenta pripadnicima osetljivih grupa.

Komesarka posetila i Kosovo

Visoka komesarka UN za ljudska prava Navi Pilaj je u razgovoru s

Uspostavljena je kvalitetna saradnja sa ministarstvima u Vladi, nezavisnim regulatornim telima u Srbiji i brojnim međunarodnim organizacijama

kosovskim zvaničnicima ukazala na **važnost popravljanja loših zakona i diskriminatorskih praksi**, i izuzimanja čvrstog stava protiv svih oblika govora mržnje.

Napredak u nediskriminaciji i toleranciji svih manjina, uključujući Srbe, Aškalije, Egipćane, Gorance i druge grupe koje žive na Kosovu, važan je pokazatelj toga, kako je rekla, koliko „su rane društva zaleđene, a koliko je još ostalo da bude učinjeno”.

„Žrtve takve diskriminacije i zlostavljanja uključuju različite manjine, one različite seksualne orijentacije, one s nekim fizičkim ili mentalnim invaliditetom, one s različitim stavovima o veri, religiji, politici ili drugim pitanjima”, rekla je Pilaj na konferenciji za novinare održanoj u Prištini, povodom Međunarodnog dana izbeglica.

Pilaj je rekla da je u razgovoru s kosovskim zvaničnicima **ukazala na veći značaj kvaliteta zakona i politika u odnosu na brzinu kojom se usvajaju**.

„Potrebno je da postoje čvrsti osnovni zakoni, u skladu s međunarodnim standarima u oblasti ljudskih prava, i oni moraju da budu upotpunjeni dobrim podzakonskim aktima i u potpunosti primenjeni”, rekla je Pilaj.

Ona je ukazala na **važnost obezbeđivanja nezavisnosti sudstva** i izrazila zabrinutost u vezi sa slabim institucijama vladavine prava, predugim pritvorima pre podizanja optužnice, nagomilavanjem sudske predmeta, nepoverenje u sudstvo i neizvršavanjem sudske odluka.

Takođe je izrazila **zabrinutost zbog pokušaja Udruženja ratnih veterana Oslobodilačke vojske Kosova** i nekih

poslanika da spreče hapšenja bivših članova OVK koji su navodno umešani u ratne zločine.

„Ratni zločin je ratni zločin i svako koga je počinio, bio prijatelj ili neprijatelj, mora da bude izведен pred lice pravde. Pravda za jednu stranu je dugoročno samo kontraproduktivna kao flagrantno kršenje ljudskih prava”, kazala je Pilaj.

Još jedan ozbiljan propust u sprovođenju pravde na Kosovu na koji je Pilaj ukazala jeste **nedostatak snažnog sistema zaštite žrtava i svedoka**.

*„To je od suštinske važnosti da bi se zadobilo poverenje žrtava i svedoka kako bi mogli da svedoče u slučajevima korupcije na visokom nivou, organizovanog kriminala i ratnih zločina”, istakla je komesarka UN i dodala da je **važno nastaviti napore u rešavanju pitanja nestalih osoba**.*

Pilaj je rekla da je **potrebna bolja saradnja među svim državnim i nevladinim institucijama** koje se bave pitanjima ljudskih prava i da sve treba da rade u istom cilju, a to je da omoguće da ljudska prava postanu realnost za svakog i time ojačaju

Potrebno je da postoje čvrsti osnovni zakoni, u skladu s međunarodnim standarima u oblasti ljudskih prava, i oni moraju da budu upotpunjeni dobrim podzakonskim aktima i u potpunosti primenjeni

NAVI PILAJ

Pilaj je rekla da je potrebna bolja saradnja među svim državnim i nevladinim institucijama koje se bave pitanjima ljudskih prava

osnov za mir i bezbednost i ekonomski i društveni razvoj.

Ona je navela da je **ohrabrena nedavnim Briselskim sporazumom** Beograda i Prištine i nastavkom dijaloga, kao i novim korakom u tom procesu - razmenom oficira za vezu. „*Pozdravljam to što je cilj sporazuma i da poboljša vladavinu prava i ljudska prava za sve na severu Kosova*”, rekla je Pilaj, izrazivši i zabrinutost zbog planova o usvajanju zakona o amnestiji i uređenja pravosuđa po etničkim linijama.

Pilaj je ukazala na potrebu da se veća pažnja usmeri na pitanja ljudskih prava u budućim pregovorima Beograda i Prištine.

Komesarka UN je istakla da **posledice sukoba na Kosovu**, posebno sukoba vođenih uglavnom po etničkim i verskim linijama, još **nisu u potpunosti rešene** i da je **potrebna saradnja** posebno s Beogradom kako bi se našla sveobuhvatna rešenja za sve oni koji su prisilno raseljeni 1990-ih godina.

Pilaj je tokom posete Kosovu razgovarala s predstavnicima izvršnih i sudske vlasti i parlamenta, kao i s ombudsmanom i članovima civilnog društva. Posetila je i opštinstu Gračanica i Centar za učenje „Balkanski suncokreti“ u Kosovo Polju za decu romske nacionalnosti, Aškali i egipatske manjine.

Iz jevrejske zajednice

Međunarodni dan deteta "Deca-deci"

Centar za neformalnu edukaciju Jevrejske opštine Beograd već tradicionalno obeležava Međunarodni dan deteta, manifestacijom pod nazivom: "Deca - deci"

Centar za neformalnu edukaciju Jevrejske opštine Beograd već tradicionalno obeležava Međunarodni dan deteta, manifestacijom pod nazivom: "Deca - deci".

Ovogodišnja manifestacija, osma po redu, koja se tradicionalno održava na Trgu Republike, održana je u subotu 2. juna, u velikoj sali Jevrejske opštine Beograd zbog rizika od vremenskih nepogoda.

Ministar kulture i informisanja, gospodin Bratislav Petković, otvorio je manifestaciju i obratio se deci i prisutnima uz tople pozdrave i reči podrške.

Na oduševljenje svih prisutnih, **Manifestaciju su podržale Saška Janković i Sanja Dimitrijević**, finalistkinje Prvog Glasa Srbije, koje su zajedno sa decom otpevale nekoliko pesama, kao i glumica Dragana Mićalović, koja je prisutne

podsetila da iako možda različiti, treba da se volimo i međusobno poštujemo, jer je to najvrednije u životu.

Manifestaciju su podržali: svetska humanitarna jevrejska organizacija JDC, Grad Beograd, opština Stari grad, kao i brojne domaće kompanije, društvo za ugostiteljstvo, trgovinu i usluge "Sweet&Salty", pekara "Toma", "Sladoled Majstor", Diplomat Catering, "Doncafe", "Bnei Brit" loža Srbija 676, kompanija "Coca cola Hellenic", "Kafanče", Makijaveli d.o.o., "Kancelarija", Halal agencija Islamske zajednice Srbije i mnogi drugi.

Učešće na manifestaciji je uzelo 300 dece različitih nacionalnih manjina, iz svih krajeva Srbije, Rusini, Slovaci, Bošnjaci, Mađari, Rumuni, Romi, Jevreji, kao i deca ometena u razvoju i deca iz Doma za decu bez roditeljskog staranja.

Koncert hora Braća Baruh i Izraelskog hora Adi

U subotu 22. juna u velikoj sali Jevrejske opštine Beograd održan je koncert Izraelskog omladinskog hora Adi i Srpsko-jevrejskog pevačkog društva- hora Braća Baruh

Zasedao Nacionalni savet bugarske nacionalne manjine

U subotu 22.06.2013.g. u Dimitrovgradu je održana redovna sednica Nacionalnog saveta bugarske nacionalne manjine, na kome su razmatrani i odobreni finansijski izveštaj za 2012. g. i finansijski plan za 2013.g, kao i izveštaj o radu Izvršnog odbora.

Na sastanku je usvojena odluka u skladu sa Zakonom o nacionalnim savetima, kojom se utvrđuju tradicionalni nazivi naseljenih mesta u opštinama Dimitrovgrad i Bosilegrad. Nazivi, koje je odredio Nacionalni savet, se primenjuju u službenoj upotrebi zajedno sa nazivima na

srpskom jeziku. Odluka će biti objavljena u Službenom glasniku.

Nacionalni savet je usvojio Platformu za zaštitu prava bugarske manjine u Srbiji. Ovaj dokument je pripremljen od strane Nacionalnog saveta, KIC "Bosilegrad", KIC "Caribrod", političkih partija i svih građanskih udruženja Bugara u Srbiji. Usvajanje Platforme ima za cilj prevazilaženje neslaganja među stranakama i organizacijama, koje štite prava i identitet bugarske nacionalne manjine. Dokument sadrži minimum saglasnosti potpisnika u zahtevima i aktivnostima istih u vezi sa interesima manjine.

Nacionalni savet je usvojio i Strategiju za obrazovanje na bugarskom jeziku, važan dokument, koji analizira stanje u obrazovanju bugarske manjine i definiše strateške ciljeve Nacionalnog saveta u oblasti obrazovanja.

Savet je razmatrao situaciju i probleme Izdavačke ustanove "Bratstvo" i prihvatio ostavku dosadašnjeg v.d. direktora, Momira Todorova, a na njegovo mesto je imenovan Mila Vasov, bivši urednik časopisa "Most" i "Drugarče."

Dve nagrade za glumce iz Dimitrovgrada na Festivalu u Kuli

Od 15. do 23. juna u Kuli je održan 55. Republički festival amaterskih pozorišta Srbije, na kome je, pored pozorišnih ansambala iz Šapca, Stare Pazove, Jaše Tomića, Velike Plane i Valjeva, učestvovalo i amatersko pozorište "Hristo Botev" iz Dimitrovgrada sa predstavom "Kučka" bugarske autorke Theodore Dimove, u režiji Slobodana Aleksića.

Amateri iz Dimitrovgrada su dobili ne samo simpatije i komplimente žirija i publike, već i dve nagrade: Sonja Videnov za najbolju žensku sporednu ulogu i Borjana Lazarova – nagradu glumica večeri – za ulogu Aleksandre u istoj predstavi.

Prvo mesto i Zlatnu plaketu dobio je autorski projekat Miroslava Kožika u izvođenju pozorišta iz Stare Pazove. Na istaknute pozorišne stručnjake poput profesora Raška Jovanovića, utisak je ostavio scenski govor i ujednačenost ansambla pozorišta "Hristo Botev", kao i savremeni pristup u predstavljanju tragedije brata i sestre. Tema, koja je u pozorištu prisutna od davnina.

Pozorište iz Dimitrovgrada je i 2007.g. bilo među 8 najboljih na Festivalu u Kuli, ali ove godine to se dogodilo sa predstavom na bugarskom jeziku. Za dimitrovgradske glumce nema odmora, jer ih uskoro očekuje gostovanje u bugarske gradove Jablanica, Kneža i Sevljeva s predstavom "Nema dade, nema bate".

Zamenik zaštitnika građana u Dimitrovgradu

U petak 28. Juna, Dimitrovgrad je posetio zamenik zaštitnika građana Miloš Janković, sa pravnim timom ove institucije. Cilj posete je predstavljanje inicijative „Promocija ljudskih i manjinskih prava za intenzivniji kontakt građana sa zaštitnikom građana“, koja će se, uz finansijsku pomoć vlade Kraljevine Norveške, naredne dve godine sprovoditi u 15 opština u Srbiji, među kojima je i opština Dimitrovgrad. Ova inicijativa je nastavak projekta "Elektronski pristup zaštitniku građana" iz 2011. godine.

Tim zaštitnika građana je u vremenu od 10:00 do 14:00 sati primao pritužbe građana u prostorijama Narodne biblioteke "Detko Petrov", koja učestvuje u realizaciji projekta.

Zamenik zaštitnika građana Miloš Janković je rekao, da je **mali broj građana, tokom 2012.g. zatražio pravnu pomoć ombudsmana** sa teritorije Pirotorskog okruga, ukupno 100, a od toga 50 iz Dimitrovgrada.

Na pitanje :

“*Koji su razlozi za to?*” Janković je odgovorio: “*Jedna mogućnost je da je ovde sve tako dobro, pa građani nemaju potrebu da se žale. Druga mogućnost je da građani nemaju poverenje u mogućnost zaštite njihovih prava. Na nama je da prikažemo građanima koji mehanizmi za zaštitu njihovih prava postoje.*”

Po pitanju kršenja manjinskih prava, zamenik ombudsmana je rekao da **Srbija ima dobre zakone u tom pogledu, ali je problem u tome što se zakonske odredbe u velikoj meri ne poštuju** i da je obaveza populacije je da se izbori za svoja prava, koja postoje u Zakonu, kao i da on misli da, kada su u pitanju prava nacionalnih manjina, Srbija prednjači u Evropi.

Na opasku o brojnim nepravilnostima kod privatizacije, Janković je odgovorio:

“Pitanje privatizacije je problem s kojim se bavi zaštitnik građana, jer je veliki broj građana u celoj Srbiji u tim privatizacijama oštećen, pa bili oni Srbi, Bošnjaci, Bugari, Mađari, Slovaci... Tu nema identiteta po nacionalnoj pripadnosti. Njih sve objedinjuje jedna ista stvar, a to je - siromaštvo.”

Oko tridesetak građana Dimitrovgrada je podnelo svoje pritužbe zameniku zaštitnika građana i to na stečajne postupke, na rad suda, a jedna pritužba je bila iz oblasti političkog delovanja.

I ubuduće građani Dimitrovgrada će moći da ostvare kontakt sa pravnim timom zaštitnika građana i zatraže pomoć putem video linka, dva puta nedeljno, u sredu i četvrtak, od 9 do 11 sati u prostorijama Narodne biblioteke, ukoliko smatraju da su im ljudska i manjinska prava ugrožena.

U Subotici predstavljen zbornik „Hrvati u Vojvodini...“

Zbornik »Hrvati u Vojvodini: Identitet(i), procesi i društvene aktivnosti« predstavljen je u Subotici prošloga petka, 31. svibnja, u organizaciji Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. U zborniku se nalazi jedanaest radova kojima se s povijesnog, političkog, pravnog i sociološkog stanovišta sagledavaju vojvođanski Hrvati, a riječ je o sunakladničkom projektu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Instituta za migracije i narodnosti iz Zagreba. Uredili su ga Mario Bara i Aleksandar Vukić, uz potporu Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske.

Na subotičkom predstavljanju o zborniku su govorili savjetnik predsjednika Republike Hrvatske i politolog prof. dr. sc. Siniša Tatalović, politolog prof. dr. sc. Čedomir Čupić iz Beograda, politolog prof. dr. sc. Boško Kovačević i ravnatelj ZKVH-a, Tomislav Žigmanov, obojica iz Subotice.

Prof. dr. sc. Siniša Tatalović je naveo kako istraživanja koja se tiču manjina nastalih raspadom Jugoslavije, među koje spada i hrvatska manjina u Srbiji, nemaju dugu tradiciju. Hrvatska manjina u Srbiji je dugo vremena tražila svoj status suočavajući se s različitim problemima.

„Ovaj projekt je pokazao kako se u Subotici i Vojvodini stvara znanstvena infrastruktura koja će moći nastaviti slična istraživanja i osvijetliti različite aspekte života Hrvata u Vojvodini“, ocijenio je prof. dr. sc. Siniša Tatalović.

„Djelo je nastalo kao rezultat potrebe da se tematizacija u području znanosti, kada je riječ o hrvatskoj zajednici u Vojvodini, usustavi i osnaži. U Zborniku se iz više znanstvenih disciplina referira na određene identitetske sastavnice, pokušavaju se doznačiti određene vrste identitetskih prijepora koji postoje unutar hrvatske zajednice, napose kada je riječ o Bunjevcima. Također su sagledani pokušaji unutar hrvatske zajednice u svezi s artikuliranjem interesa i izgradnjom institucionalne infrastrukture“, istaknuo je Tomislav Žigmanov.

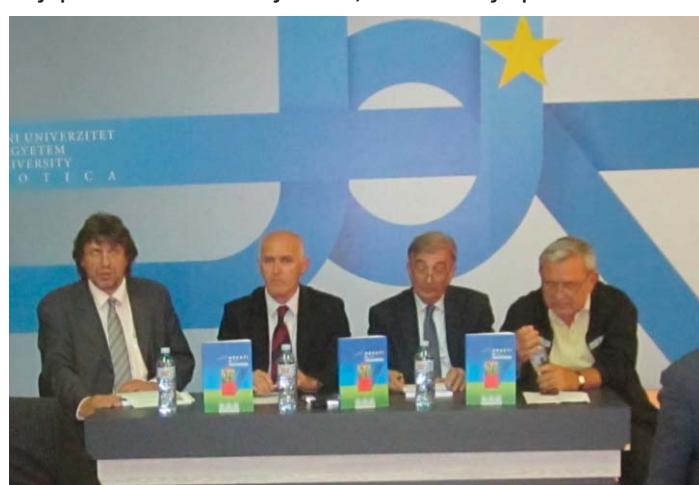
Autori su u Zborniku identificirali jedan broj problema koji prate Hrvate u Vojvodini, rezimirao je prof. Čedomir

Čupić. „Otvorenost autora da priopće probleme javnosti u objema državama omogućuje njihovo bolje razumijevanje, ali i rješavanje. Ovaj je zbornik i prilog formiranju svijesti i samosvijesti o suživotu, odnosno o onima koji s nama žive, o njihovim sličnim ali i različitim problemima s kojima se suočavaju. Upravo u tim sličnostima i razlikama ogleda se bogatstvo jednoga života. Tamo gdje dobro funkcioniraju sličnosti i razlike i gdje razlike ne dovode do loših posljedica, tamo se život proširuje, produbljuje i što je najvažnije, obogaćuje“, istaknuo je prof. Čupić.

Formiranjem novih država nakon raspada Jugoslavije, i Hrvatska i Srbija, a posebice Srbija, potrudile su se stvoriti nacionalne, a ne građanske države. U takvim je okolnostima bilo veoma teško „smjestiti“ manjine, a osobito novu manjinu poput hrvatske, istaknuo je prof. Boško Kovačević. „Zna se da nacionalna država ima ograničenja kada je riječ o različitostima. I tu leži problem, kako u skućenim uvjetima formirati i usustaviti vrstu kolektivnog identiteta manjinske zajednice na etno-nacionalnoj ravni. Jedno je kada manjina postoji desetljećima, a drugo kada jedan narod od jučer postane manjina. Ona se mora formatirati i dimenzionirati. To su veliki problemi.“

Zbornik su izdali Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Institut za migracije i narodnosti iz Zagreba, uz potporu Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske, a uredili su ga Mario Bara i Aleksandar Vukić. Zbornik čini jedanaest radova kojima se s povijesnog, političkog, pravnog i sociološkog stanovišta sagledavaju vojvođanski Hrvati.

Predstavljanju zbornika, pored predstavnika hrvatskih manjinskih institucija, prisustvovali su i veleposlanik Republike Hrvatske u Beogradu mr. sc. Željko Kuprešak, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika mr. sc. Marin Knezović i pravna savjetnica u HMI Dijana Mašala Perković, zamjenik predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske Petar Barišić, generalni konzul RH u Subotici Dragan Đurić, podtajnik u Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice mr. sc. Mato Groznica, zastupnik u Narodnoj Skupštini Republike Srbije Petar Kuntić i predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. Slaven Bačić.

Ovaj projekt je pokazao kako se u Subotici i Vojvodini stvara znanstvena infrastruktura koja će moći nastaviti slična istraživanja i osvijetliti različite aspekte života Hrvata u Vojvodini

Održan prvi ovogodišnji radni susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u suradnji s Hrvatskim nacionalnim vijećem organizirao je u subotu,

1. lipnja, u Monoštoru radni sastanak s predstvincima hrvatskih kulturnih udruga. Tema sastanka bila je Kulturna strategija Hrvata u Srbiji za razdoblje od 2013. do 2020. godine, dok je cilj skupa bio da se zajednički definiraju sadržaji ovoga dokumenta, a bilo je riječi i o obilježavanju stoljetnih obljetnica hrvatskih velikana u Vojvodini tijekom 2013. godine.

Radni susret na kojem su sudjelovali članovi gotovo 30 udruga, od njih četrdeset, te predstavnici Hrvatskoga na-

acionalnog vijeća i NIU "Hrvatska riječ", organizirao je Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata (ZKVH). Pozdravne riječi prisutnima su uputili prof. Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda,

Darko Sarić Lukendić, predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog na-

cionalnog vijeća te Petar Barišić, zamjenik predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan RH.

"Strategija u području kulture između ostalog treba dati odgovor na ključno pitanje – što mi zapravo želimo od hrvatskog kulturnog prostora u Srbiji"

Darko Sarić Lukendić

kazao je predsjednik IO HNV-a Darko Sarić Lukendić.

„Je li to povećanje broja udruga, osnaživanje manifestacija u smislu njihove kvalitete i brojnosti, želimo li poticati osnutak udruga i tamo gdje je mali broj Hrvata? To su sve pitanja s kojima ćemo se suočiti i mislim da je oko tih pitanja važno da postignemo konsenzus“, kazao je Sarić Lukendić.

„Strategija u području kulture između ostalog treba dati odgovor na ključno pitanje – što mi zapravo želimo od hrvatskog kulturnog prostora u Srbiji, kako bi

školovani i sposobni ljudi kontinuirano su odlazili. Mi smo zajednica koja je do 1990. godine bila konstitutivni narod, a status nacionalne zajednice19

Mi smo ranjena zajednica. 1990-ih smo bili objekti etničkoga čišćenja, a mladi, školovani i sposobni ljudi kontinuirano su odlazili

U Vojvodini djeluje oko 40 hrvatskih udruga kulture koje se razlikuju po misiji, vrstama programa, institucionalnim kapacitetima i lokaciji

"dobili smo tek 2002. godine. Tek tada nam je priznat status nacionalne manjine, pa institucionalna neizgrađenost svoje posljedice ima i u kulturi".

U Vojvodini djeluje oko 40 hrvatskih udruga kulture koje se razlikuju po misiji, vrstama programa, institucionalnim kapacitetima i lokaciji. Te udruge organiziraju najviše programa, a imaju najmanje novca. S druge strane, institucije koje se financiraju od strane države imaju mali broj sadržaja koji se odnose na

hrvatsko kulturno naslijeđe.

Djelovanje velikog broja hrvatskih udruga kulture je atomizirano, tj. organiziraju se mahom lokalni kulturni događaji. Manjkaju sadržaji koji prikazuju veće cjeline, događaji izvan značaja lokalne sredine i slično. Zato se ovom prilikom razgovaralo o potrebi stvaranja okvira za regionalnu suradnju, o stvaranju asocijacije hrvatskih udruga kulture, dakle stvaranja svijesti o jedinstvenom kulturnom prostoru, kaže Žigmanov.

Izložba slika Stipana Kovača

Radni susret završio je otvorenjem izložbe slika Stipana Kovača iz Monoštora. Na susretu su bili nazočni i predstavnici hrvatskih institucija - ravnatelj Hrvatske matice iseljenika (HMI) mr. sc. Marin Knezović i pravna savjetnica HMI Diana Mašala Perković, zamjenik predstojnice Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Petar Barišić, te generalni konzul Dragan Đurić i konzul Neven Marčić iz Generalnog konzulata RH u Subotici.

Tomislav Žigmanov

U 3 područja nastaju djela o ostaju posljedice koja su važna za identitetski prostor Hrvata u Vojvodini

Ravnatelj ZKVH-a je u svome uvodnome izlaganju pojasnio kako Kulturna strategija Hrvata u Srbiji treba biti temeljni dokument HNV-a.

Ona mora sadržavati dva bitna elementa:

- 1) glavne značajke kulturne scene hrvatske zajednice,
- 2) te dati smjernice njezina razvoja.

Kultura u manjinskim nacionalnim zajednicama se mora razumijevati u jednom užem značenju, kao individualno duhovno stvaralaštvo, prije svega u području znanosti, umjetnosti i tvoračkih umijeća, koje za posljedicu ima neku vrstu materijalnih tragova.

U ta tri područja nastaju djela o ostaju posljedice koja su važna za identitetski prostor Hrvata u Vojvodini. Kada su u pitanju ciljevi Kulturne strategije oni moraju okupljati oko dvije najvažnije cjeline – razvoja kulturnog stvaralaštva i razvoja aktivnosti na očuvanju kulturne baštine

Učiti se može i preko gastronomije

Bunjevačka ila u školama

Suzana Kujundžić Ostojić

Završena je šesta školska godina po redu kako se u osnovnim školama od I do VIII razreda u Subotici, Somboru i okolnim selima može izučavati izborni predmet Bunjevački govor sa elementima nacionalne kulture. Ove 2012/13. ovaj predmet pohađalo je 328 dece u 13 osnovnih škola. Učitelji se trude da nastava bude zanimljiva i raznovrsna, broj zainteresovane dece raste svake godine. Najveći broj učenika, i to njih 100, za ovaj predmet opredelio se u Tavakutu kod učiteljice Mirjane Savanov u Osnovnoj školi „Matija Gubec“. Mirjana Savanov je i predsednica Odbora za obrazovanje u Nacionalnom savetu bunjevačke nacionalne manjine iz Subotice i sa njom smo porazgovarali o inovativnim metodama nastave bunjevačkog govora ali i prezentacije etno-kulturnih sadržaja široj zajednici.

Kako ste došli na ideju o etno postavci astala u vašoj školi?

U okviru izborne nastave Bunjevački govor sa elementima nacionalne kulture, u delu koji se odnosi na elemente nacionalne kulture, postoji lekcija pod nazivom Bunjevačka tradicionalna ila (jela). Obično sam sa decom pripremala jelo u školskoj kuhinji. To je bio poseban doživljaj za decu. Cilj takve praktične nastave je bio da deca što kvalitetnije upoznaju bunjevačka jela. Ove školske godine sam došla na ideju za nastavu bunjevačkog, kada se obrađuju bunjevačka jela, da i deca i ja donesemo pripremljenih jela. Pošto radim sa velikim brojem dece u svakoj grupi, to je doprinelo da i sto bude bogat i raznovrstan. Kad postavimo sto onda deci govorim o značaju trpeze za jednu porodicu, govorim im o hlebu i o tom ko seče hleb i na koji način. Ako imamo goste na času onda na svako jelo stavimo ceduljicu sa nazivom. Govorimo o tom kako su se nekada pripremale namirnice od koji se pravilo jelo i kakva je bila uloga žene u domaćinstvu. Obično obučem i bar dve curice u sefir (tradicionalni bunjevački matrijal), koje tog dana imaju ulogu reduše (žena koja priprema hranu i postavlja trpezu). Deca su obično veoma zadovoljna kad na ovakav način organizujem nastavu. Ova ideja se dopala i mojim kolegama, pa smo svi zajedno, odeljenja niži razreda, sa svojim učiteljicama i roditeljima postavili veliki bunjevački sto jednom prilikom kad su nam u gostima bili drugari iz jedne subotičke škole. Mi smo bili veoma ponosni na naš bogato postavljeni sto, a gosti su bili prezadovoljni.

Šta taj etno sto nudi sve posmatračima i degustatorima?

Bunjevački astal predstavlja očigledno sredstvo u nastavi jer kad se uči o jelima najbolje ih je videti napravljene, a još je bolje kad mož jelo i probati. Bunjevački astal se ne gleda, sa njega se jelo jede i onda je to pravi doživljaj, puno bolji nego da se samo gleda sa slike. Bunjevački astal pruža sliku jednog naroda i njegove tradicionalne kuhinje. Etno astal omogućava da na najbolji

moguć način upoznamo kulinarske veštine jednog naroda.

Kako su drugi reagovali na njegovo postavljanje?
Bunjevački astal je naišao na podršku kako dece i roditelja, tako i kolega sa kojima radim. Ideja je veoma dobra i originalna. Bunjevački astal daje mogućnost svima koji nas posete da upoznaju tradicionalna jela Bunjevaca i Tavankuta.

Koji su vam dalji planovi u razvijanju upoznavanja okoline sa bunjevačkim etno blagom?

Bunjevačko etno blago se već odavno kod nas u Tavankutu veoma lepo prikazuje i to u školi putem radionica i u kulturno-umetničkim društvima, kao i u ostalim udruženjima koja postoje u Tavankutu. Ono što prikazujemo, posetiocima je nešto novo i nepoznato, a vredno, a mi Tavankućani živimo svoju tradiciju i običaje tako što sve to primenjujemo u svakodnevnom životu. Bunjevački astal je samo jedna karika našeg bunjevačkog etno blaga, čime se veoma ponosimo.

Položaj žena u savetima nacionalnih manjina

Uponedeljak 10. juna, u posetu Bunjevačkom nacionalnom savetu bila je Ana Popovicki, istraživačica na projektu Pokrajinskog ombudsmana, kako bi razgovarala sa ženama koje su uključene u rad Saveta, a sve u cilju procene položaja žena u savetima nacionalnih manjina. Sastanku su prisustvovale tri članice Saveta, i to Nevenka Bašić Palković, Etela Jerinkić i Kata Kuntić, od ukupno osam žena koliko je sad uključeno u rad Saveta bunjevačke nacionalne manjine.

Tom prilikom članice Saveta su na osnovu pitanja i anketnog listića iznеле svoja mišljenja u vezi položaja žena u BNS i došle do zaključka da je položaj žena bolji, jer sad već **30%** sastava **Saveta čine žene**, koje su ujedno maksimalno angažovane po svim pitanjima koja se tiču četiri osnovne oblasti koje pokriva Nacionalni savet. Takođe je saopšteno da je danas situacija bolja, u odnosu na prvi sastav BNS, a pored toga žene su na funkciji predsednika i potpredsednika Izvršnog odbora, te predsednika Odbora za obrazovanje. Pitanja su se kretala upravo u cilju poboljšanja položaja žena u BNS, kao što je pitanje sledećih izbora i eventualnog povećanja broja

žena u Savetu, te pitanja koja se tiču raznih interesovanja i problema koji tiše žene u svim nacionalnim savetima.

Predstavljena Lista nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije

Predstavnica Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine, Nevenka Bašić Palković, kustos i bibliotekar savetnik, bila je na sastanku održanom u Etnografskom muzeju u Beogradu, 7. juna 2013. godine, na poziv Etnografskog muzeja u Beogradu i Nacionalnog komiteta za nematerijalno kulturno nasleđe Republike Srbije. Kao članica

Komisije za zaštitu kulturne baštine Bunjevac, koja je formirana u okviru Nacionalnog saveta bunjevačke nacionalne manjine, prisustvovala je predstavljanju elemenata nematerijalnog kulturnog nasleđa i uručenju dokumenata o prvom upisu u Nacionalni registar nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije.

Samo da podsetimo, Narodna skupština Republike Srbije ratifikovala je **Konvenciju o očuvanju nematerijalnog kulturnog nasleđa** 5. maja 2010. god. Istog dana ratifikovana je i **Okvirna konvencija Saveta Evrope o vrednosti kulturnog nasleđa za društvo**. Centar, odnosno Nacionalni komitet za nematerijalno kulturno nasleđe formiran je pri Etnografskom muzeju u Beogradu, a njegov predsednik je Saša Srećković, muzejski savetnik.

Na ovom svečanom predstavljanju, Nacionalni komitet za nematerijalno kulturno nasleđe Republike Srbije uputio je poziv za dostavljanje novih predloga za drugi ciklus upisa na Listu nematerijalnog kulturnog nasleđa, uz odgovarajuću propratnu dokumentaciju. Ovo je prilika da Bunjevcii dostave listu svojih predloga za upis, jer je potrebno da zaštitimo kompletno bunjevačko kulturno nasleđe. U tom pogledu odmah su otpočele odgovarajuće aktivnosti u Nacionalnom savetu bunjevačke nacionalne manjine.

Socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Srbiji

Potrebno vreme i posvećenost

Sobzirom na to da su Romi jedna od najugroženijih društvenih grupa u Srbiji, cilj države je da udruženim naporom društva unapredi njihov položaj da bi se smanjile nejednakosti koje postoje izmedju 150.000 pripadnika romske nacionalnosti i ostatka stanovništva - istakla je potpredsednica Vlade Srbije za evropske integracije Suzana Grubješić na seminaru "Socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Srbiji" održanom 18. juna u Beogradu.

Ona je takođe istakla da je unapređenje položaja Roma značajno pitanje i kada je o Evropskoj uniji reč.

"*Srbija je dužna da unapredi socijalno-ekonomski položaj Roma da bi imali ista prava kao i ostali gradjani zato što će na taj način da osigura da i oni doprinesu ekonomskom razvoju zemlje, ali i koriste dobrobiti razvoja i evropske integracije Srbije*", istakla je Grubješić, ali i naglasila da socijalno uključivanje Roma ne može da se završi jednim ili sa nekoliko projekata jer su problemi veliki pa je neophodan dug proces i trajna posvećenost da se reši.

Prema njenim rečima **Srbija ulaže veliki napor da**, osim finansiranja iz budžeta, projekte koji pomažu **unapređenju položaja romske manjine finansira iz IPA fondova** i na druge načine. Osim toga seminar "Socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Srbiji" se organizuje u trenutku kada je unapređenje položaja Roma značajna tema i za zemlje članice EU, kao i za sve zemlje kandidate i potencijalne kandidate.

Direktor Generalnog direktorata za proširenje Evropske komisije **Pjer Mirel** rekao je da je **mnogo učinjeno na unapređenju položaja Roma**, ali da su problemi višestruki i duboko ukorenjeni i da lokalnim samoupravama nije lako da nađu rešenja za preseljenje Roma iz nehigijenskih naselja.

"*Svedoci smo da u Srbiji postoji nova energija i saradnja Vlade, grada Beograda i Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine što ukazuje da će i ubuduće zajedno da rade da se poboljša položaj Roma. Nadam se da će Vlada Srbije, kao što se suočila sa teškom odlukom o Kosovu i Metohiji, raditi na unapredjenju položaja Roma,*" rekao je Mirel.

Poslanik i predsednik Saveta za unapređenje položaja Roma **Srdjan Šajn** naglašava da će uskoro moći da se kaže da **Srbija ima institucionalni okvir za proces integracije Roma**, ali da je još neophodno raditi na tom polju, pa će se Savet ozbiljno da se bavi monitoringom tog procesa.

"*Važno je da se na lokalnom nivou angažuju svi resursi za integraciju Roma, a da posebna pažnja mora da se posveti opština Preševo i Bujanovac, kao i Sandžaku i izbeglim Romima,*" rekao je Šajn i naglasio da **Srbija pokazuje da misli evropski**,

da je opredeljena za evropske integracije, ali i da je i za Srbiju i za Rome važno dobijanje datuma za početak pregovora.

Da postoji politička volja države da se pomogne romskoj zajednici smatra i predsednik Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine Vitomir Mihajlović.

"*Napravljen je korak ka rešavanju problema, ali dinamika nije onakva kakva je očekivana. Jer, Romi se i dalje suočavaju sa mnogim problemima, poput nezaposlenosti, budući da oko 99 odsto te populacije nije u radnom odnosu. Osim toga veliki broj dece nije obuhvaćen obrazovnim sistemom, Romi se suočavaju sa diskriminacijom i nisu potpuno integrисани u društvo,*" tvrdi Mihajlović.

Zamenica gradonačelnika Beograda Tatjana Pašić istakla je da je u Beogradu **303 romske porodice, odnosno oko 1.300 Roma, dobilo lična dokumenta i zdravstvene knjižice** i da je u poslednje četiri godine upisano 411 djaka romske nacionalnosti u škole.

"Cilj države je da udruženim naporom društva unapredi položaj Roma da bi se smanjile nejednakosti koje postoje izmedju 150.000 pripadnika romske nacionalnosti i ostatka stanovništva"

Potpisan Sporazum o saradnji na projektima unapređenja položaja Roma

Šef Delegacije Evropske unije u Srbiji Vensan Dežer i šef Misije OEBS u Srbiji Peter Burkhard potpisali su 18. juna sporazum o saradnji na projektima unapređenja položaja Roma vredan 4,8 miliona evra.

Oni su, posle potpisivanja ugovora, istakli da će novac da se iskoristi da se poboljša zdravstvena zaštita, obrazovanje, zapošljavanje i uslovi stanovanja romske manjine u Srbiji.

I Evropska unija i Evropska komisija izuzetno su zainteresovane za unapređenje položaja Roma što potvrđuje i podatak da je poslednjih godina EU u Srbiji za te namene izdvojila 15 miliona evra ali i da Delegacija EU u Srbiji saradjuje sa svim opštinama da se pronadje smeštaj za ugroženi deo stanovništva.

Mere afirmativne akcije za upis učenika u srednje i studenata na više škole i fakultete Prijavljanje za upis u srednje škole i na fakultete u toku

Nacionalni savet romske nacionalne manjine u saradnji sa Kancelarijom za ljudska i manjinska prava, Kancelarijom za inkluziju Roma Vojvodine i Ministarstvom prosvete, i ove godine primenjuju mere afirmativne akcije za upis romskih učenika u srednje i na više škole i fakultete.

Način prijavljivanja romskih učenika za upis pomoću mera afirmativne akcije je isti kao i prethodnih godina. Kandidati za upis u srednje škole i fakultete trebalo bi da

se jave kancelariji Nacionalnog saveta romske nacionalne manjine u Beogradu, Kancelariji za inkluziju Roma Vojvodine u Novom Sadu, regionalnim kancelarijama Nacionalnog saveta u mestima u kojima žive ili romskim nevladinim organizacijama koji dostavljaju podatke Kancelariji za ljudska i manjinska prava.

Kancelarija za ljudska i manjinska prava prikuplja podatke o učenicima koji bi trebalo da se upisu u srednje škole, obrađuje ih i dostavlja Ministarstvu prosvete do 15. avgusta 2013. godine. Svi učenici koji ispunjavaju uslove za primenu mera afirmativne akcije biće obavešteni, dok će se rešenja Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, dostavljati naknadno.

Kada je reč o budućim studentima Kancelarija za ljudska i manjinska prava je u obavezi da nadležnom ministarstvu dostavi spiskove studenata do 25. jula 2013. godine, za prvi, a do 23. septembra 2013. godine za drugi upisni rok. Mere afirmativne akcije za pripadnike romske nacionalne manjine primenjuju se u Srbiji od 2003. godine na osnovu Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Strategije za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji i Aktionog plana za sprovođenje Strategije za unapređivanje položaja Roma u Republici Srbiji, a od 2009. godine i Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja.

Cilj afirmativnih mera upisa romskih učenika je da se poboljša dostupnost školovanja romskih učenika. Po rezultatima poslednjeg popisa, u Srbiji živi oko 150 hiljada Roma, mada se procenjuje da ih je petostruko više. Samo pet odsto Roma ima stalni posao, a više od 80 odsto ih je nepismeno.

Zahvaljujući merama afirmativne akcije, iz godine u godinu ova slika se poslednjih godina poboljšava.

Prof dr Sević primio predsednika Saveta Grčke nacionalne manjine dr med. Hristosa Aleksopulosa

Moguća saradnja na polju privrede i visokoškolskog obrazovanja

Predsednik Skupštine grada prof. dr Siniša Sević primio je u gradskom parlamentu predsednika Saveta grčke nacionalne manjine dr. med Hristosa G. Aleksopulosa i sa njim razgovarao o aktivnostima ovog Saveta, ali i mogućoj saradnji novosadskih i grčkih institucija i ustanova.

Predsednik Skupštine Novog Sada i predsednik Saveta grčke nacionalne manjine dogovorili su da se u narednom periodu održi sastanak sa predstavnicima iz različitih oblasti, pre svega privrede, kako bi se sagledala mogućnost o saradnji novosadskih i grčkih privrednika.

Među potencijalnim privrednim vezama označene su aktivnosti Novosadskog sajma i sajma u Solunu, kao i saradnja na nivou novosadskih i grčkih fakulteta.

- Svaka saradnja je značajna i cilj nam je da jačamo vezu između dva naroda, koja je tradicionalna dobra i jaka - kazao je prof. dr Sević.

Tokom današnjeg razgovora istaknuta je i spremnost da se sagledaju mogući zajednički projekti, čija bi se realizacija ostvarila preko fondova Evropske unije, što će takođe biti jedna od tema narednog sastanka.

"Novi Sad je pravio velike korake, posebno u energetskom sektoru i IT sektoru i treba videti kako ostvariti saradnju u ovim i drugim poljima," precizirao je dr. med Aleksopoulos.

Nacionalni savet grčke nacionalne manjine osnovan je avgusta 2004. godine sa sedištem u Beogradu, a Savet ima za cilj širenje afirmacije grčke zajednice u Srbiji.

10. FESTIVAL UKRAJINSKE KULTURE "KALINA"

Festival ukrajinske kulture „Kalina-2013“ kao najveća manifestacija ukrajinske zajednice u Srbiji, održan je 8. i 9. juna 2013. godine u Kuli. Na Festival „Kalina“ ove godine tokom dva dana, održane su brojne manifestacije, kao što su: etno-izložba kao i izložba umetnika naše zajednice, gde je ujedno bilo i otvaranje festivala, prezentacija ukrajinske kuhinje, takmičarski program pevača-amatera i svečani koncert festivala.

8. juna od 17 časova, u Galeriji Kulturnog centra u Kuli održana je svečana ceremonija otvaranja 10. Festivala ukrajinske kulture „Kalina“, u okviru koje je otvorena i izložba slike i fotografija umetnika Borisa Bilenjkog iz Vrbasa.

I ime organizatora predsednik Nacionalnog saveta ukrajinske nacionalne manjine Jozo Sapun pozdravio je prisutne, čestitao praznik ukrajinske kulture i poželeo svim učesnicima festivala mnogo uspeha, nakon čega je svečano otvorio festival.

Ambasador Ukrajine u Republici Srbiji Viktor Nedopas srdačno je pozdravio sve povodom otvaranja glavne

manifestacije godine – Festivala ukrajinske kulture „Kalina“.

Sa umetnikom Borisom Bilenjkim, prisutne je upoznao narator festivala Vasilij Dacešen, nakon čega su prisutni imali priliku da se upoznaju sa njegovim delima, i sa izložbom eksponata ručnih radova, narodnog stvaralaštva ukrajinske nacionalne zajednice.

Od 18 časova u klubu kulturnog centra predstavljena su jela ukrajinske nacionalne kuhinje.

Prezentaciju je otvorila Kaća Ključković, ukazujući da se ukrajinski kulinari ističe svojom originalnošću, i da su mnoga jela postala specijaliteti drugih naroda, kao što su boršč i piroge. Ujedno je pozvala sve prisutne na degustaciju

tradicionalnih jela ukrajinske kuhinje, koji se pripremaju u ukrajinskim kućama u Srbiji, i to boršč, terćuh, golubec i piroge. Recepte ukusnih jela prisutni su dobili u brošuri koja je specijalno objavljena za festival "Kalina - 2013."

Neizostavni deo Festivala ukrajinske kulture „Kalina“ jeste takmičarski program, u kojem su se izvođači iz Kule, Vrbasa, Indije, Novog Sada, Sremske Mitrovice i

Iz ukrajinske zajednice

Slavonskog Broda takmičili za najlepši glas Festivala „Kalina-2013“. U takmičarskom programu ove godine izvedeno je 14 ukrajinskih pesama. Žiri u sastavu Isidora Nedović, Tanja Knežević i Oleg Gaftković imao je težak zadatak pri izboru najboljih izvođača.

Takmičarski program ove godine pratio je orkestar Festivala „Kalina“ pod rukovodstvom Jaroslava Kulebe. Pevači su se marljivo pripremali za ovaj nastup u Kulturnom centru u Kuli gde su se čule prekrasne ukrajinske pesme i odjekivali gromoglasni aplauzi oduševljenih gledalaca.

Žiri je izabrao pobednike:

I mesto – duet Sofija Mučenski i Helena Sabadoš sa pesmom „Ой у вишевому саду“;

II mesto – Mihajlo Letvenčuk i Ivan Leščešen sa pesmom „Ой там на гори“;

III mesto – Ivan Salonski, koji je otpevao pesmu „Nič яка місячна, ясная, зоряна“.

Gledaoci su imali mogućnost da tokom pauze (dok je žiri zasedao) uživaju u čarobnom nastupu Narodnog amaterskog ansambla „Zbiraž“ Ternopiljske oblasti, Ukrajina.

Već desetu godinu zaredom Festival ukrajinske kulture „Kalina“ okuplja ljubitelje ukrajinske kulture ne samo sa ovih prostora, već i iz susednih država Bosne i Hercegovine i Hrvatske.

Drugog dana Festivala ukrajinske kulture „Kalina“ priređen je svečani koncert, koji je održan na sportskom terenu OŠ „Ila Bajić“. Na svečanom koncertu festivala učestvovala su kulturno-umetnička društva iz Srbije: KUD „Ivan Senjuk“ iz Kule, KPD „Karpati“ iz Vrbsa, UKC „Kobzar“ iz Novog Sada, DNUK „Kolomejka“ iz Sremske Mitrovice, KUD „Kalina“ iz Indije, kao i folklorni ansambl Doma kulture iz Sivca.

Takođe, na svečanom koncertu nastupila su društva KPUU „Červona kalena“ iz Lišnje, Republika Srpska i UKPD „Ukrajina“ iz Slavonskog Broda, Hrvatska.

Pesme su se smenjivale igrama, čule su se ukrajinske melodije, a gledaoci su nagrađivali izvođače gromoglasnim aplauzima. U drugom delu održan je dvočasovni koncert gostiju iz Ukrajine – dečijeg ansambla igre „Orhideja“ i narodnog amaterskog ansambla „Zbiraž“.

Na 10. Festivalu ukrajinske kulture „Kalina“ još jedanput je potvrđeno, da Ukrajinci na ovim prostorima u ne baš lakom vremenu izdržno čuvaju svoju kulturu i tradiciju. Festival „Kalina“ postao je značajan praznik ukrajinske nacionalne zajednice u Srbiji.

Jaroslav Kuleba

Vesti iz rusinske nacionalne manjine u Srbiji

POTPISAN PROTOKOL O JOŠ BLIŽOJ SARADNJI RUSINA U SRBIJI I RUSINA U HRVATSKOJ

Posle višegodišnjih priprema, na čemu je radio i Nacionalni savet Rusina u prošlom sazivu, krajem prošlog meseca u Vukovaru je potpisani Protokol o saradnji radi očuvanja identiteta rusinske nacionalne manjine u Republici Srbiji i rusinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Protokol su, upravo na programima obeležavanja Dana Rusina u Hrvatskoj, potpisali predsednik Nacionalnog saveta Rusina Slavko Rac i predsednik Koordinacije rusinske nacionalne manjine u RH, kao najvišeg predstavničkog tela kulturne samouprave te manjine u susednoj državi, Joakim Erdelji.

Kako je istaknuto, to je istorijski događaj za Rusine na ovim prostorima, koji danas žive u dve države (u bivšoj SFRJ je bilo oko 25 hiljada pripadnika rusinske narodnosti u svim tadašnjima republikama), pre svega zbog prisutne tendencije velikog opadanja broja Rusina u Republici Hrvatskoj, odnosno sve manjeg izjašnjavanja kao Rusina zbog raznih faktora. Prema poslednjem popisu iz 2011. god., kao Rusini su se u Hrvatskoj izjasnili manje od 2 hiljade građana, a na prostore u današnjoj Hrvatskoj počeli su se doseljavati pre više od 180 godina upravo iz mesta u Vojvodini, tako da su svojevrsna „dijaspora dijaspore“ Rusina u Srbiji.

S obzirom na autohtonost na ovim prostorima (u Vojvod-

inu su se prvi Rusini počeli doseljavati još od 1745. godine), Rusini u Srbiji imaju svoje ustanove i institucije u svim oblastima važnim za očuvanje jedne nacionalne zajednice, i upravo preko njih će se sprovoditi potpisani sporazum o saradnji u obrazovanju, kulturi, informisanju i očuvanju rusinskog jezika i pisma u obe države. Svakako, ta saradnja nije počela ovim Protokolom, postojala je do sada, postoji i sada veoma bliska razmena raznih kulturnih i sportskih programa, KUD iz Hrvatske redovno učestvuju na značajnijim festivalima Rusina u Srbiji i obratno, postoje i mnoge rodbinske i prijateljske veze... Jedan od glavnih ciljeva Protokola je i podsticaj prekogranične saradnje, s obzirom da Republika Hrvatska ubrzo postaje članica Europske unije, tako da se planira izrada zajedničkih projekata za konkursiranje u europske fondove. Interesantno je da će, ulaskom Hrvatske u EU, od ove godine većina Rusina u srednjoj Europi biti u toj europskoj zajednici, pošto Rusini žive i priznati su kao nacionalna mnajina i u Slovačkoj, Poljskoj, Mađarskoj, Češkoj, Rumuniji, kao i u Ukrajini i Srbiji, i iz tih zemalaja se i doselili na ove prostore.

Pored pomenutih predsednika Nacionalnog saveta rusinske nacionalne manjine u Srbiji i Koordinacije rusinske nacionalne manjine u Hrvatskoj, potpisivanju Protokola prisustvovali su i drugi članovi ovih organa, kao i mediji iz obe države.

M. Zazuljak

Festival "Tancuj, tancuj..."

U Gložanu 1. juna 2013. godine održan je 43. tradicionalni festival folklora „Tancuj, tancuj...“. Takmičarski sadržaj festivala je bio podeljen na tri dela: u Domu kulture je održan koncert pevačkih grupa i orkestara a na sceni amfiteatra je bio poslepodnevni i večernji koncert folklornih grupa koji su u okviru direktnog prenosa pratili i gledaoci RT Vojvodina.

Ovaj najmasovniji festival Slovaka u Vojvodini je okupio veliki broj učesnika iz 19 slovačkih sredina regionalno zastupljenih iz Srema, Banata i Bačke uz učešće gostujućih ansambala iz Đurđeva, Maglića, Novog Sada, Iloka (Hrvatska) i Očove (Slovačka).

Festival je ove godine u skladu sa Ugovorom o međusobnim pravima i obavezama osnivača i organizatora festivala organizovan prema novom modelu. Time je dobio nove organe: Organizaciono-upravni savet, Programski savet i koordinatora, mada je u mnogome pomogao i Pripremni odbor iskusnih domaćina – Gložančana. Time je osigurana ne samo finansijska, nego i organizaciona stabilnost ovog festivala. Pokazalo se dakle da je teorija bila odlično sprovedena u praksi, odnosno i organizacija ovogodišnjeg festivala je bila na zavidnom nivou.

Na početku prvog koncerta folklornih grupa pristutne su svečano pozdravili: Jan Bohuš, predsednik Saveta Mesne zajednice Gložan i pokrajinski poslanik, Pavel

Marčok, predsednik Opštine Bački Petrovac i Ana Tomanova Makanova, predsednica Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine i potpredsednica Skupštine AP Vojvodine.

Pobednici u kategoriji folklornih grupa su mladi Pivničani, članovi SKUD-a „Pivnica“ – folklorni ansambl „V pivnickom poli“ koji će slovački vojvođanski folklor da predstavljaju na festivalu folklora „Slavnosti pod Poљanou“ u Đetvi (Slovačka Republika).

Foto: Stevan Lenhart

Festival "3xĐ"

U periodu od 6. do 9. juna 2013. god. Stara Pazova je bila domaćin 20. Smotre slovačkog dečijeg pozorišnog stvaralaštva „3xĐ“. Ovaj veliki pozorišni praznik malih glumaca svojim prisustvom su uveličali: Ana Tomanova Makanova, predsednica Nacionalnog saveta slovačke nacionalne manjine koja je u svom govoru između ostalog istakla da „gluma predstavlja jednu veliku umetnost“.

U ime Opštine Stara Pazova prisutne je pozdravio predsednik Đorđe Radinović a u ime Zavoda za kulturu vojvodanskih Slovaka lepe reči svima je uputila direktorka Milina Sklabinski. U ime SKUD-a „heroj Janko Čmelik“ u Staroj Pazovi – podstaknut dvadesetom godišnjicom ove smotre, govorio je Aleksandar Bako, glumac i reditelj, jedan od osnivača ove značajne pozorišne manifestacije. Smotru je otvorila svestrana mlada umetnica Ema Kočišova iz Stare Pazove.

U takmičarskom delu je nastupilo trinaest predstava pre svega iz osnovnih škola i pojedinih slovačkih kulturno-umetničkih, odnosno kulturno-prosvetnih društava u Vojvodini.

Smotra je imala dobro osmišljenu četvorodnevnu konцепцију koju su vredno pripremali ne samo domaćini nego i Organizaciono-upravni savet smotre, koordinator Hana Majerova, Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka kao jedan od organizatora. U okviru svečanog zatvaranja 9. juna 2013. god. dodeljene su brojne nagrade. Svaka od predstavica je imala svoje nagrađene predstavnike a predsednica žirija Zuzana Tarnociová, inače dugogodišnja glumica iz Bačkog Petrovca, je istakla da je zajedno sa svojim kolegama Miroslavom Fabrijem, glumcem SNP iz Novog Sada i Janom Makanom, rediteljem iz Novog Sada – imala veoma tešku i odgovornu ulogu da izdvoji najuspješnije učesnike.

Konačna odluka žirija je bila u sledećem sastavu: prvo mesto – Zlatnu plaketu je osvojio pozorišni ansambl iz Osnovne škole „Bratstvo“ iz Aradca za predstavu „Pepejuga“. Drugo mesto – Srebrna plaketa je pripala predstavi „Paća i pirati“ KUD-a „Petrovačka družina“ iz Bačkog Petrovca a trećem mestu – Bronzanoj plaketi su se obradovala deca iz SKPD „Đetvan“ iz Vojlovice za predstavu „Ružno pače vojlovačko“.

20. festival dečijeg folklora „Zlatá brána“

Od 20. do 23. juna 2013. god. u Kisaču je održan 20. dečiji festival folklora „Zlatá brána“. Centralni deo festivala je bio dana 23. juna na sceni zamka na kojoj su pesmom, plesom ili igrom nastupili ansambl iz Kisača, Vojlovice, Kulpina, Erdevika, Slankameničkih Vinograda, Selenče, Janošika, Luga, Bačkog Petrovca, Hajdučice, Boljevac, Stare Pazove, Šida, Dobanovaca, Soljana i Iloka iz susedne Hrvatske, Batajnica, Stepanovićeva, Padine, Bačke Palanke, Aradca, Gložana, Kovačice, Pivnica i iz gostujućeg Lipovskog Mikulaša iz Republike Slovačke.

U okviru svečanog otvaranja ovog festivala prisutne su pozdravili:

Stručni žiri je bio u sledećem sastavu:
Ervin Malina,
Ana Medveđova Gaškova i
Jaroslav Gabrinji.

Prema njihovom mišljenju najuspešniji su bili članovi Dečijeg folklorног ansambla „Ratolest“ iz Pivnica koji će sledeće godine da reprezentuju slovački folklor iz naše zemlje u Dulovcima u Slovačkoj.

Ovo nagradno putovanje će da finansira Nacionalni savet slovačke nacionalne manjine.

Drugo mesto je osvojio Dečiji folklorни ansambl „Hajiček“ iz Luga a treća su bila deca iz Kisača – dečiji folklorни ansambl „Slniečko“.

potpredsednica Skupštine APV i predsednica NSSNM Ana Tomanova Makanova, savetnik Ambasadora Slovačke Republike u Beogradu Jozef Sabo, predsednik Saveta Mesne zajednice Kisač Jan Slavik, direktorka KIC Kisač i direktorka festivala Ana Hrćan Leskovac a festival je otvorio Mihal Martinko, đak generacije 2012/13. šk. god. OŠ „Ljudevit Štur“ u Kisaču.

Moderatori festivala su bili: Miroslav Kolar, Hana Katarina Đurovkova, Kristian Križan, Ema Francis-tiova, Aleksandar Kolar, Jana Marčokova i Daniel Mihalj. Scenario su napisali Svetlana Gaškova i Jan Privizer a režiju su odradili Svetlana Gaškova i Ivan Privizer.

Najuspešniji su bili članovi Dečijeg folklorног ansambla „Ratolest“ iz Pivnica koji će sledeće godine da reprezentuju slovački folklor iz naše zemlje u Dulovcima u Slovačkoj

42. omladinska akcija "Susret pod lipama"

UKovačici su se u petak u podne sreli mlađi autori rubrike "Rozlety" časopisa "Vzlet". Nakon obilaska mesta, posete Galeriji naivne umetnosti i Gimnaziji "Mihajlo Pupin", otvorena je izložba ilustracija autora rubrike "Rozlety". Posle toga, pod procvetalim mirišljavim lipama, na dvorištu kovačičke gimnazije, začula se truba Miroslava Ponjičana iz Kisača. Prisutnima su se obratili najpre domaćin ovogodišnje manifestacije - direktor gimnazije Pavel Roharić, a zatim i potpredsednica Saveta Mesne zajednice Zuzana Lenhart i glavni i odgovorni urednik časopisa "Vzlet" Stevan Lenhart.

Užitak uz pisano reč posetiocima su pružili autori rubrike "Rozlety", koji potiču iz nekoliko vojvođanskih mesta: Kovačice, Padine, Kisača, Selenče i Bačkog Petrovca. Raspoloženju je doprineo i muzički duet Kristijan Hekelj i

Danijel Valovec. Takođe su po tradiciji posetioci imali prilike da prisustvuju razgovoru sa afirmisanim piscem, ovog puta Martinom Kasardom iz Slovačke republike.

Protiv junske vrućine borili su se svojom muzikom i bendovi Oluja i Omnipotence. Autore kako poezije tako i likovnih radova ocenjivala su dva žirija. Književni žiri bio je u sastavu: Zuzana Čižik, Eva Taubert i Andrea Spevak, dok su likovne radove ocenjivali: Elena Tomaš, Pavel Koza i Marina Bireš.

Kada govorimo o književnom stvaralaštvu u proteklom periodu, u rubrici "Rozlety" objavljeno je 55 pesama od ukupno 22 autora i jedna proza. Očigledno postoji interesovanje za poeziju i kod mladića, ali je zastupljen mali broj mesta. Autori koji pišu potiču iz: Selenče, Padine, Kisača, Kovačice, Janošika, Pivnica, dok su neki od njih potpisani skraćenicom GJK, što govori da je reč o učenicima Gimnazije "Jan Kolar" sa domom učenika u Bačkom Petrovcu. Među autorima je i beogradska studentkinja slovačkog jezika srpske nacionalnosti.

Kako je navedeno u izveštaju stručnog žirija za književno stvaralaštvo, rubrika "Rozlety" ne stari. "Rozlety" donose mnoga zanimljiva razmišljanja, lepe reči ljubavi, mlade snove, želje, ali i konfrontacije sa realnošću. Među autorima ističu se dve devojke iz Kisača, čije pesme su neklasične, predstavljaju igru reči, misli i forme. Jedna od njih je prošlogodišnja pobednica Ivana Vozar a druga je Svetlana Gaško – Aranea. Prema rečima žirija, njeno stvaralaštvo je drugačije, otvara nove probleme, nove teme, autorka stvara po malo revoltirano i proniče čitaočima u podsvest. Upravo zbog ovakvog autorskog stava, koji izdvaja Svetlanu Gaško od ostalih, osvojila je ovogodišnju Nagradu "Rozlety" za poeziju.

Kada je reč o likovnim radovima, prema rečima članova žirija ima zanimljivih i savremenih radova. Svaki autor ima svoj lični pečat. Ilustracije Vladimira Mikuša iz Kovačice su međutim ostavile najveći utisak, pre svega grafikom, koloritom i originalnim rukopisom. Njegovo stvaralaštvo direktno komunicira sa publikom, nudi kreativna rešenja, ali i priče pune simbolike, oblika i boja. Upravo zato je zaslужio Nagradu "Rozlety" za najbolji likovni rad u prethodnom periodu.

Uvođenje nastave na bosanskom jeziku u obrazovno-vaspitnim ustanovama

Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća koju su sačinjavali predsjednik Bošnjačkog nacionalnog vijeća gospodin Esad Džudžević, Redžep Škrijelj, šef Resora za visoko obrazovanje na bosanskom jeziku i Elijas Rebronja, predsjednik Odbora za obrazovanje na bosanskom jeziku održali su danas, u Velikoj sali Medija centra u Beogradu, konferenciju za novinare na temu "Uvođenje nastave na bosanskom jeziku u obrazovno-vaspitnim ustanovama".

Predsjednik Vijeća Esad Džudžević dao je generalnu ocjenu da ova Vlada Republike Srbije olakšava a ne otežava ostvarivanje prava Bošnjaka u Republici Srbiji. Također je rekao da sva međunarodna i domaća istraživanja pokazuju da će uvođenje nastave na bosanskom jeziku smanjiti etničku distancu između Bošnjaka i Srba u lokalnim zajednicama u Sandžaku. Predsjednik Odbora za obrazovanje u Vijeću Elijas Rebronja istakao je da je 33 udžbenika predato na odobravanje Ministarstvu prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja i da je 13 udžbenika odobreno, a da su ostali udžbenici u fazi odobravanja. Gospodin Rebronja govorio je o preliminarnim rezultatima anketiranja roditelja o izboru modelu nastave u narednoj školskoj 2013/2014. godini u

školama u Sandžaku. U Novom Pazaru od 1698 anketiranih roditelja, 1188 odnosno 70% anketiranih roditelja odabralo je nastavu na bosanskom jeziku za prvi i četvrti razred osnovnih škola, a 510 odnosno 30% nastavu na srpskom jeziku. U Sjenici 90% roditelja je zaokružilo bosanski jezik, a u Tutinu 98% roditelja odlučilo da će njihova djeca od 1. septembra pohađati nastavu na bosanskom jeziku. Redžep Škrijelj, šef Resora za visoko obrazovanje u Vijeću rekao je da je uvođenjem nastave na bosanskom jeziku bošnjačka populacija počastvovana time što će biti privilegovana učenjem dva jezika i dvije kulture i biti jedan od ključnih segmenta koji će pomoći Republici Srbiji da uđe u porodicu demokratskih država Evrope. Gospodin Škrijelj je posebno naglasio da se implementacijom nastave na bosanskom jeziku jača pozicija Bošnjaka u Republici Srbiji i time država pokazuje da se mijenja njen odnos prema bošnjačkoj populaciji kada je u ranijim godinima bio prisutan progon i odliv stanovništva u Sandžaku. Na kraju, učesnici konferencije su istakli opšte zadovoljstvo zbog postignutih rezultata na relaciji Ministarstvo prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja i Bošnjačko nacionalno vijeće.

Besplatni udžbenici na bosanskom jeziku

Na prvom sastanku Komisije Ministarstva prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja za realizaciju Projekta "Besplatni udžbenički kompleti za pripadnike nacionalnih manjina za koje se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na maternjem jeziku u I., II., III. i IV. razredu osnovne škole u školskoj 2013/14. godini", održanog 21. juna 2013. godine odobrena su prva 3 udžbenika za prvi razred osnovne škole na bosanskom jeziku za predmete matematika, muzička kultura i likovna kultura.

Radi se o sljedećim udžbenicima Izdavačke kuće "Klett iz Beograda" i to: „Igra brojeva i obliika 1, udžbenik i radna sveska, matematika”, „Čarobni svijet muzike” i „Svijet u mojim rukama” za 1. razred osnovne škole i to su prvi u nizu odobrenih udžbenika u projektu besplatnih udžbenika za učenike osnovnih škola u Sandžaku koji će od 1. septembra nastavu pohađati na bosanskom jeziku.

Pored bošnjačke nacionalne zajednice, na sastanku Komisije Ministarstva prosvjete odobreni su i udžbenici za prvi razred osnovne škole za nastavu na albanskem, ukrajinskom i hrvatskom jeziku.

Vlada Republike Srbije je svojim posebnim zaključkom uvrstila komplet udžbenika za prvi razred osnovne škole za nastavu na bosanskom jeziku od 1. septembra 2013. godine u projekat besplatnih

udžbeničkih kompleta za pripadnike bošnjačke nacionalne zajednice.

Bošnjačko nacionalno vijeće uputilo je projekat Bakiru Izetbegoviću, članu Predsjedništva BIH, Mehmetu Bozaju, ambasadoru Republike Turske u Srbiji, i Vensanu Dežeru, šefu Delegacije EU i bošnjačkim institucijama u Sarajevu: Bošnjačkoj zajednici kulture "Preporod", Vijeću Kongresa bošnjačkih intelektualaca, Udruženju građana porijeklom iz Sandžaka, kojim se predviđa obezbjeđivanje besplatnih kompleta udžbenika za učenike 5. razreda osnovne škole koji će pohađati nastavu na bosanskom jeziku od 1. septembra školske 2013/2014. godine.

Iz bošnjačke zajednice

Sastanak sa gradonačelnikom Novog Pazara

Na poziv gradonačelnika Novog Pazara Meha Mahmutovića, predstavnici Bošnjačkog nacionalnog vijeća prisustvovali su na sastanku na temu "Uvođenje i pripreme nastave na bosanskom jeziku od 1. septembra". Na sastanku su pored delegacije Vijeća i gradonačelnika Mahmutovića prisustvovali i direktori osnovnih i srednjih škola u Novom Pazaru.

Ispred Bošnjačkog nacionalnog vijeća prisustvovali su: Muratka Fetahović, šef Resora za obrazovanje na bosanskom jeziku, Elias Rebronja, predsjednik Odbora za obrazovanje na bosanskom jeziku i Aida Smajović, koordinator u Glavnem uredu Vijeća.

Delegacija Vijeća upoznala je prisutne o rezultatima anketiranja roditelja o modelu nastave za školsku 2013/2014. godinu, sertificiranju profesora, nastavnika i vaspitača i završnim konsultacijama obavljenim sa pomoćnicom ministra prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja Vesnom Filom oko početka nastave na bosanskom jeziku od 1. septembra.

Predsjednik Odbora za obrazovanje na bosanskom jeziku Elias Rebronja rekao je da su udžbenici predati na odobravanje Ministarstvu prosvjete, nauke i tehnološkog razvoja, i da je zakonska procedura odobravanja ušla u završnu fazu. Gospodin Rebronja je istakao da su 33 udžbenika predata na odobravanja, a do sad je 13 udžbenika dobilo saglasnost ministra prosvjete.

Muratka Fetahović, šef Resora za obrazovanje na bosanskom jeziku upoznala je gradonačelnika i direktore osnovnih i srednjih škola o rezultatima uspješno sprovedene pripremne nastave na bosanskom

jeziku koja je počela 21. februara u 9 obrazovno-vaspitnih ustanova u Novom Pazaru, Tutinu i Sjenici.

Predstavnici Vijeća su informisali prisutne da je Vlada Republike Srbije posebnim zaključkom obezbijedila besplatni komplet udžbenika za sve đake koji će od 1. septembra pohađati prvi razred osnovne škole u nastavi na bosanskom jeziku.

Na kraju, Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća je istakla da je dobila čvrsta obećanja u razgovorima sa Vensanom Dežerom, šefom Delegacije EU, Bakicom Izetbegovićem, članom Predsjedništva BIH, Mehmetom Bozajem, ambasadorom Republike Turske u Srbiji i bošnjačkim institucijama u Sarajevu da će svi učenici koji će od 1. septembra pohađati peti razred na bosanskom jeziku dobiti besplatan komplet udžbenika.

Udžbenici i za predškolce

UGlavnem uredu Bošnjačkog nacionalnog vijeća održan je sastanak između predstavnika Vijeća i predstavnika obrazovno vaspitnih ustanova "Nahla" na kojem su predstavnici vrtića "Nahla" upoznati sa procesom uvođenja nastave na bosanskom jeziku i pripremama koje je Vijeće sprovelo u cilju obezbjeđivanja udžbenika za predškolski pripremni program.

Predstavnici vaspitno-obrazovnih ustanova "Nahla" Muzafera Muratović, direktorka ovih vaspitno-obrazovnih ustanova i Dževada Zejnolovića, sekretara Islamske zajednice Srbije su informisani od predstavnika Vijeća Elias Rebronje, predsjednika Odbora za obrazovanje na bosanskom jeziku i Aide Smajović, koordinatora u Glavnem uredu Vijeća, da se u nastavi na bosanskom jeziku mogu koristiti jedino udžbenici koji su prevedeni na bosanski jezik i da u tom procesu mogu učestvovati sve izdavačke kuće sa teritorije Republike Srbije koje su do bile mišljenje na svoje udžbenike i na iste do bile rješenja za upotrebu u nastavi na bosanskom jeziku od Ministra prosvjete Republike Srbije.

Predstavnici obrazovno - vaspitnih ustanova "Nahla" su izrazili zadovoljstvo što po prvi put djeca u predškolskom pripremnom programu mogu učiti iz udžbenika čiji su sadržaji iz bošnjačke kulture, tradicije, prošlosti i duha bosanskog jezika.

Poseta delegacije BNV u Prijepolju

Delegacija Bošnjačkog nacionalnog vijeća na čelu sa predsjednikom Vijeća Esadom Džudževićem posjetila je danas PU "Miša Cvijović", OŠ "Svetozar Marković" i Gimnaziju u Prijepolju gdje su održani javni časovi na bosanskom jeziku.

Delegacija Vijeća u sastavu: Esad Džudević, predsjednik, Redžep Škrijelj, šef Resora za visoko obrazovanje na

bosanskom jeziku, Elias Rebronja, predsjednik Odbora za obrazovanje na bosanskom jeziku, Admir Mušović, šef Resora za međunarodne odnose i omladinu i Farisa Fetahović, članica autorskog tima za izradu udžbenika prisustvovali su javnim časovima i tom prilikom uručila interaktivne table koje je Vijeće obezbijedilo od Turske razvojne agencije (TIKA).

Razgovarano je o procesu implementacije nastave na bosanskom jeziku koja će se realizirati od 1. septembra 2013. godine u Prijepoljskim obrazovno – vaspitnim ustanova i tom prilikom izvršili tehničke pripreme kako bi nastava na bosanskom jeziku što kvalitetnije počela od naredne školske 2013/2014. godine.

Posebno je istaknut problem besplatnih udžbenika u nižim razredima osnovnih škola i mogućnosti da je učenici koji će učestvovati u nastavi na bosanskom jeziku dobiju besplatne udžbenike poput svih ostalih. Sa direktorima obrazovno-vaspitnih ustanova dogovoren je i način sertificiranja nastavnika koji će raditi u nastavi na bosanskom jeziku.

Planirano je i održavanje javne tribine na temu "Uvođenje nastave na bosanskom jeziku u obrazovno-vaspitnim ustanovama u Prijepolju" u Domu kulture sa početkom u 19h.

Pozitivno mišljenje za projekte

Uskladu sa zahtjevom Ministarstva kulture i informisanja, a na osnovu zaključka sa zajedničke sjednice Odbora za kulturu i Odbora za informisanje, Izvršni odbor Bošnjačkog nacionalnog vijeća razmatrao je projekte koji su dostavljeni Vijeću od Ministarstva kulture o dodjeli sredstava za sufinansiranje projekata u oblasti kulturne djelatnosti bošnjačke nacionalne zajednice u Republici Srbiji, po raspi sanom javnom konkursu od 27. oktobra 2012. godine radi prikupljanja prijedloga za finansiranje ili sufinansiranje projekata u kulturi za 2013. godinu.

Na osnovu detaljne analize dokumentacije svih projekata, Vijeće je donijelo mišljenje, a Ministarstvo kulture i informisanja donijelo je Odluku da se u oblasti kulturne djelatnosti bošnjačke nacionalne zajednice u Republici Srbiji, po raspisanim javnom konkursu Ministarstva kulture i informisanja radi prikupljanja prijedloga za finansiranje ili sufinansiranje projekata u kulturi, kao i projekata umjetničkih, odnosno stručnih i naučnih istraživanja u kulturi za 2013. godinu, finansiraju, odnosno sufinan-

siraju slijedeći projekti:

- Kulturni centar Novi Pazar** – Likovna kolonija "Sandžak inspiracija umjetnika 2013" – 100,000 dinara.
- Kulturni centar Novi Pazar** – Naše narodno kulturno blago – 100,000 dinara.
- Bošnjačko nacionalno vijeće** – Sandžački književni susreti SAKS 2013 – 200,000 dinara.
- Bošnjačko nacionalno vijeće** – Festival sandžačke sevdalinke FESS 2013 – 200,000 dinara.

5. Bošnjačko nacionalno vijeće – Smotra bošnjačkih nacionalnih igara SBONI 2013 – 200,000 dinara.

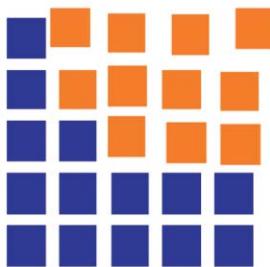
6. Bošnjačko nacionalno vijeće – Časopis za kulturu i društveni život Bošnjaka "Bošnjačka riječ" – 400,000 dinara.

7. Sandžačko udruženje likovnih umjetnika (SULU) – Godišnja izložba SULU – 50,000 dinara.

8. Dom kulture Prijepolje – "Dani bošnjačke kulture" – 200,000 dinara.

9. Dom kulture Prijepolje – "Pozorišna tromeda" Pozorišni susreti na tromedi – 100,000 dinara.

Bošnjačko nacionalno vijeće je, analizirajući svaki projekt ponaosob, a imajući u vidu predviđenu sumu novca za sufinansiranje, dalo pozitivno mišljenje svim pristiglim zahtjevima (ukupno 13).

Centar za istraživanja migracija
Center for Migration Studies

Publikaciju finansijski podržava Ambasada Sjedinjenih Američkih Država iz Beograda i misija OEBS u Srbiji.
Mišljenja objavljena u biltenu ne predstavljaju nužno zvanične stavove Vlada i organizacija
koje finansiraju ovaj projekat.